ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН
2023 ОНЫ ЖИЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2023 он 12 сар 08 өдөр

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН 2023 ОНЫ ЖИЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зорилго: Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.

2023.12.08.

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хэрэгжилт	Гүйцэтгэлийн хувь
Чиглэл 1. Нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримлах бодлого, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж, эрүүл мэндийг дэмжих үйл ажиллагааг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулах							
Зорилт 1. Хүн амыг амьдралын хэв маягаас үүдэлтэй өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрүүл таатай орчинд ажиллаж, амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэхэд салбар дундын хамтын ажиллагааг хангах							
1.1.1	Аймгийн Эрүүл мэндийн салбар зөвлөлийн тогтвортой үйл ажиллагааг хангаж ажиллана	-	-Хурлын тоо -Гарсан зөвлөмж	Хурал-1 Зөвлөмжийн тоо	Хурал-2 Зөвлөмжийн тоо	Эрүүл мэндийн салбар зөвлөл 1 удаа хуралдаж 3 асуудлыг авч хэлэлцсэн.	50
1.1.2	Эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих зорилтот хөтөлбөр, арга хэмжээг (“Эрүүл идэвхтэй амьдрал”, “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд”, “Хавдрын эсрэг”, “Харшлаас сэргийлэх”, “Эрүүл чийрэг эр хүн”, “Элэг бүтэн Монгол”, ”Орчны эрүүл мэнд” “Халдварт өвчинтэй тэмцэх	-	Арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт	6 арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт 95%-тай байна.	8 арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт 95%	“Эрүүл идэвхтэй амьдрал”, “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд”, “Хавдрын эсрэг”, “Харшлаас сэргийлэх”, “Эрүүл чийрэг эр хүн”, “Элэг бүтэн Монгол”, ”Орчны эрүүл мэнд” “Халдварт өвчинтэй тэмцэх сэргийлэх” “Эрүүл шүд” нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих 9 арга хэмжээ хэрэгжилтийн дундаж 91.4% байна.	96.2

	сэргийлэх") хэрэгжилтийг ханган ажиллана						
1.1.3	Зорилтот хөтөлбөр, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх "Эрүүл мэндийн байгууллагуудын уялдаа" хэлэлцүүлэг зохион байгуулна.		- Хэлэлцүүлэгийн тоо - Оролцсон иргэд	-1 удаа 68 иргэн	3-4 удаа	• "Сүрьеэгүй ирээдүйн төлөө Бидний манлайлал" сэдэвт 2 удаагийн уулзалт, зөвлөгөөнийг зохион байгуулж, 57 ажилтан хамрагдаж Сүрьеэгийн өвчний өнөөгийн байдал, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ тулгамдсан асуудал, сүрьеэгийн сорьц тээвэрлэлтийн талаар хэлэлцүүлж, Нэгдсэн эмнэлэгт сүрьеэгийн тусламж үйлчилгээг сайжруулах 15 чиглэлээр, Өрх сумын эрүүл мэндийн төвд 9 чиглэлээр тус тус зөвлөмж өгч, зөвлөмжийн хэрэгжилт 87%-тай байна. • Хавдар судлалын үндэсний төв хамтын ажиллагааны санамж бичгийн дагуу Хавдрын эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг сайжруулахад удирдах ажилтны оролцоо, "Фокус ярилцлага"-ыг 20 хүний бүрэлдэхүүнтэй зохион байгуулж, Хавдрын тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах, "Хими эмчилгээ"-ний төрлийг нэмэгдүүлэх, тусламж үйлчилгээ авах таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх, Хавдартай иргэдийн гэр бүлийн гишүүдэд сэтгэлзүйн дэмжлэг үзүүлэх, Нэгдсэн эмнэлгийн бусад тасаг Өрх, Сумын эрүүл мэндийн төв Хавдартай иргэдэд тусламж үйлчилгээг цаг алдалгүй үзүүлэх зөвлөмж, чиглэлийг гарган хамтран ажиллаж хэрэгжилтийг хангуулж байна. • Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвийн эмч сувилагчдад "БЗДХ/ХДХВ/ДОХ-оос сэргийлэх хянах, үйл ажиллагааны тайлан, хөтлөгдөх бичиг баримт , заавар"-ын талаар сургалт зохион байгуулж нийт 15 эмч, мэргэжилтэн хамрагдсан байна.	100

1.1.4	Эрүүл идэвхтэй амьдрал арга хэмжээний дагуу Хүн амын нас хүйс, эрүүл мэндийн байдалд тохируулан дасгал хөдөлгөөнийг заах, сурталчлах аян зохион байгуулна	-	Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа, хамрагдсан иргэд	-1311	2500	• ЭМЯ-наас “Энэ жилдээ эрүүл жиндээ аян” нээлтэд 74 аж ахуй нэгж байгууллагын 100 гаруй төлөөллүүд оролцож, ТҮМЭН дасгалыг хийсэн. • Энэ жилдээ эрүүл жиндээ аяны хүрээнд Эрүүл мэндийн газар, Биеийн тамир спортын газар, Цогзолбоо аэробек студи, нийтийн бүжгийн Ирээдүй клуб хамтран 7 хоног бүрийн Баасан гаригт өглөөний 07.00-08.00 батлагдсан хуваарийн дагуу 14 удаагийн машрутын дагуу алхая, дасгал арга хэмжээнд 62 байгууллагын ажилчид болон иргэдийн төлөөлөл 5673 хүнийг хамруулсан байна. • МУ-ын ерөнхийлөгчийн санаачилгаар “Эрүүл монгол хүн” үндэсний фестивалийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Эрүүл мэндийн газар, Биеийн тамир спортын газар болон Төрийн болон Төрийн бус байгууллагууд хамтран “Дархан-50” цогцолборын талбайд зохион байгуулж, өртөөчилсөн сургалт сурталчилгаа,мэдээлэл хийж , 350 гаруй иргэд, албан хаагчид хамрагдсан.	100
1.1.5	“Эрүүл идэвхтэй амьдрал” цахим хуудас ажиллуулж, нийгмийн сүлжээний бүх сувгаар сурталчлан түгээнэ	-	ЭМБ-уудын веб, цахим хуудаст тавигдсан мэдээллийн тоо Цахимд хандсан иргэд	-	веб эсвэл цахим хуудасны хандалт	Эрүүл мэндийн газраас “Эрүүл идэвхтэй амьдрал”, Биеийн тамир спортын газраас “Дархан Эрүүл идэвхтэй амьдрал, идэвхтэй хөдөлгөөндөө цаг гаргая” цахим хуудас тус тус ажиллуулж, ЕБС, СӨББ-ын багш ажилчид, хүүхдүүд, Эрүүл мэндийн салбарын эмнэлгийн ажилчид, аж ахуй нэгж, байгууллагын албан хаагчид, ТББ иргэдийн төлөөлөл нийт 42 байгууллагуудын дасгалын дүрс бичлэг, дасгал арга хэмжээний зураг байршуулсан байна. Хандалтын тоо-36728 хүн	100

1.1.6	Жирэмсэн, хөхүүл ээж нарт чиглэсэн Эсэн мэнд амаржихуй, нярайн асаргаа сувилгаа, дасгал хөдөлгөөн, хооллолт цахим цуврал зөвлөгөө, сургалт зохион байгуулна	500 мян	Сургалтад хамрагдсан жирэмсэн болон хөхүүл ээж	876	900	Эсэн мэнд амаржихуй цахим хуудаст жирэмсний хяналтанд орсон 432 эхчүүдийг бүртгэн, 7 хоног бүр “Жирэмсэн, хөхүүл ээж нарт чиглэсэн Эсэн мэнд амаржихуй, нярайн асаргаа сувилгаа, дасгал хөдөлгөөн, хооллолт” сэдвүүдээр сургалтыг 29 удаа зохион байгуулж, цахим сургалтад 427 жирэмсэн, хөхүүл эхчүүд хамрагдсан байна. Цахим хуудсанд 12 төрлийн зөвлөмж байршуулж 431 хүн хандаж мэдээлэл авсан байна.	50
1.1.7	Хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээний газрын ажилтануудад хоол, хүнсний илчлэг, шимт бодисын хэмжээг тооцох сургалтыг зохион байгуулна	300 мян	Сургалтад хамрагдсан байгууллага, хүний тоо	665	700	ЕБС-ийн “Үдийн хоол” үйлдвэрлэл, үйлчилгээний газрын ажилтнууд, СӨББ-ийн 140 тогооч нарт “Хүнсний аюулгүй байдал”, “Хүүхдийн хоолны шим тэжээл, жишиг хэмжээ, илчлэг тооцох” сургалтуудыг зохион байгуулсан. ЕБС болон СӨББ-ийн багш ажилчид, удирдах ажилтан, эцэг эх нийт 331 хүнд “Хүнсний аюулгүй байдал”, “Хүүхдийн хоолны шим тэжээл, жишиг хэмжээ”, “Зөв зохистой хооллолт”-ын талаар сургалтуудыг зохион байгуулсан.	70
1.1.8	Хүн амд халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх эрүүл мэндийн мэдээллийн чанар, хүртээмжийг сайжруулахад шаардлагатай техник хэрэгслээр хангаж, эрүүл мэндийн зөвлөгөө болон цаг үеийн мэдээлэл хүргэж ажиллана	10 сая	Стандартын шаардлага хангасан мэдээ, нэвтрүүлэг, контент бэлтгэнэ	-	Стандартын шаардлага хангасан мэдээ, нэвтрүүлэг-12 контент -6 Лайв-4	• Зонхилон тохиолдох Халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх сургалтад нийт 64327 хүн хамрагдсан. Эрүүл мэндийн яам, Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн боловсруулсан цахим зөвлөмжийг 87 төрлөөр орон нутгийн хэвлэл мэдээлэл, цахим сайт 17 сувгаар түгээсэн. • Монгол улсын Засгийн газрын 2001 оны тогтоолын дагуу “Нийгмийн эрүүл мэндийн нэрэмжит өдрийг 16 удаа, өдөрлөг 23 удаа, аян 14 удаа зохион байгуулж, эрүүл мэндийг дэмжих үйл ажиллагаанд 42318 хүнийг хамруулсан байна. • Аймгийн ИТХТ-ийн 2013 оны 15 дугаар тогтоолын	100

						дагуу “Эрүүл мэндийн өдөр” дэвтэр, туг аялуулах хуваарийн дагуу 17 байгууллагад 14 хоногийн хугацаатай аянг зохион байгуулж, 527 албан хаагчдын эрүүл мэндийг дэмжих арга хэмжээг зохион байгуулж ажилласан байна. • НЭМТ-д Суурин компьютерийн дэлгэц, ярилцлага бэлтгэх орчин нөхцөл бүрдсэн. 10 удаагийн мэргэжлийн эмч мэргэжилтнүүдийг оролцуулан ганцаарчилсан ярилцлага бэлтгэн Эрүүл мэндийн газрын цахим хуудсаар дамжуулан хүн амд түгээсэн. • DBS телевизтэй хамтран ажиллах гэрээний дагуу “Эрүүл мэндийн цаг” нэвтрүүлэг 7 хоног бүрийн Мягмар гариг бүр батлагдсан хуваарийн дагуу 32 удаа сэдэвчилсэн нэвтрүүлэг бэлтгэн, 68 удаагийн давтамжтайгаар телевизийн сувгаар, мөн тус телевизийн цахим хуудсаар тус тус хүн амд хүргэж ажилласан.	
1.1.9	Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай гэрээ байгуулан, хамтран ажиллана	3 сая	Хүн амд хүргэсэн мэдээ мэдээлэл, нэвтрүүлэг	Мэдээ мэдээлэл-40 Нэвтрүүлэг- 20 Хэвлэлийн бага хурал-5 Тодруулга ярилцлага-30	Мэдээ мэдээлэл- 50 Нэвтрүүлэг-25 Хэвлэлийн бага хурал-5 Тодруулга ярилцлага-30	Эрүүл мэндийн яамнаас зохион байгуулсан “Энэ жилдээ-Эрүүл жиндээ” аяны нээлтийн арга хэмжээ, “Эрүүл Монгол хүн” фестивали иргэдэд сурталчлах арга хэмжээ, Энэ жилдээ-Эрүүл жиндээ аяны хүрээнд зохион байгуулсан нэгдсэн арга хэмжээ сэдвээр мэдээлэл бэлтгэн явуулж, Эрүүл мэндийн яамнаас 3 удаа мэдээлэл тавьж улс орон даяар сурталчилсан. Орон нутгийн DBS, RGB телевизүүд, Цэц.мн сайттай хамтран ажиллах гэрээ гэрээний дагуу Эрүүл мэндийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны мэдээ мэдээлэл-64, нэвтрүүлэг-18 удаа, хэвлэлийн бага хурал-2 удаа, тодруулга ярилцлага-44 удаа, видео контент-10 удаа, “Миний мэргэжил эмч”	100

						цуврал контент 4 тус тус бэлтгэн хүн амд хүргэсэн. Эрүүл мэндийн байгууллагууд цахим хуудсанд 87 төрлийн зөвлөмж, 7 төрлийн шторк байршуулж, хандсан хүний тоо 87219 байна.	
1.1.10	Эрүүл мэндийн байгууллагын видео танилцуулга хийнэ	3 сая	Эрүүл мэндийн байгууллагын танилцуулгатай болно	-	Эрүүл мэндийн байгууллагын танилцуулгатай болно	Эрүүл мэндийн газар, "Дархан хэвлэл мэдээллийн нэгдсэн холбоо" ТББ-тай хамтран Эрүүл мэндийн салбарын үйл ажиллагааны "Хөгжлийн түүчээ" видео танилцуулга бэлтгэн, RGB, DBS телевизүүд, Дархан хот, Цэц.мн сайтаар дамжуулан хүн амд эрүүл мэндийн салбарын хүн амд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг ойлгуулах, сурталчлах түгээн ажилласан.	100
1.1.11	Зорилтот бүлэгт чиглэсэн "Тамхигүй сургууль", "Тамхигүй байгууллага" "Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллага" аян, ЕБС, коллеж, их дээд сургуульд "Үе тэнгийн сургагч бэлтгэх" сургалт зохион байгуулна	2 сая	Оролцсон байгууллагын тоо Сургалтад хамрагдсан хүнйи тоо Бэлтгэгдсэн үе тэнгийн сургагчийн тоо	- Сургалтад хамрагдсан 1200 сурагч, 128 оюутан	Тамхигүй сургууль"1-2 "Тамхигүй байгууллага" 1-2 "Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллага" 1-2 -Үе тэнгийн сургагч 50	Аймгийн засаг даргын 2023 оны А/125 дугаар захирамжийн дагуу "Тамхигүй өсвөр үе" аяны хүрээнд Утаат электрон тамхины хор уршиг сэдвээр сургалтыг ерөнхий боловсролын 10 сургуулийн 2226 сурагчид хамрагдсан. Хорт бодисын хэрэглээ, хор уршиг сэдэвт АХА тэмцээнийг Монгол-Оюу, Шинэ алхам сургуулийн 8-11-р ангийн 386 сурагчдын дунд тус тус зохион байгуулсан .	70

					Сургалтад 1500		
1.1.12	Хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд сэтгэлзүйн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх, сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах, архи, тамхи, мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хор хөнөөл, түүний талаарх мэдлэг олгох, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	500 мян	Оролцсон хүүхдийн тоо	-428	1000	Өсвөр үеийн эрүүл мэндийн төвийг ажиллуулж эхлэсэн ба өсвөр үеийн эмчийн үзлэгт 38 хүүхэд хамрагдсан. Итгэлтэй утас 70371000 утсанд 32 дуудлага хүлээн авч, 51 хүүхдэд мэргэжлийн эмчийн ганцаарчилсан зөвлөгөө өгсөн. “Өсвөр үеийн 7 хоног”-ийн аяныг 7 чиглэлээр ЕБС, СӨББ-ийн эмч нарт уулзалт сургалтыг зохион байгуулж, 14 ЕБС, МСҮТ-ийн 2993 сурагчдыг хамруулсан байна.	100
1.1.13	Оюутан залууст чиглэсэн Гэр бүл төлөвлөлт, БЗДХ, сэтгэцийн эрүүл мэнд, амьдралын зөв хэвшлийг төлөвшүүлэх талаар сургалт, сурталчилгаа, уулзалт зохион байгуулах, эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулна	-	-Сургалтад хамрагдсан тоо -Үзлэгт хамрагдсан оюутан залуусын тоо, үр дүн	-7756	7800	Оюутан залууст чиглэсэн сургалтыг “Электрон тамхины хор хөнөөл, Зөв зохистой хооллолт, Гэр бүл төлөвлөлт, Бэлгийн замын халдвараас сэргийлэх, сэтгэцийн эрүүл мэнд сэдвээр ШУТИС, Дархан политехникийн коллеж, Дархан өргөө политехникийн коллеж, ХААИС, АШУҮИС-ийн Дархан дахь салбар сургуулийн нийт 2587 оюутан залууст зохион байгуулсан. Электрон тамхины хор уршиг сэдвээр 12 ерөнхий боловсролын сургуулиудын 1645 сурагч, хэвтэн эмчлүүлэгч 314 хүнд сургалт зохион байгуулсан Тамхины хор уршгийн талаар сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулан цахим хуудсаар зөвлөмж 16 удаа байршуулж 2506 хүн хандсан.	90
1.1.14	Сургуулийн өмнөх болон сургуулийн хүүхдэд эрүүл мэндийн	-	-Сургалтад	-Үзлэгт 5079 -	-Үзлэгт 5000 -	"Шүд эрүүл бол бие эрүүл" 1 сарын аяны хүрээнд ЕБС, СӨББ, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмч, нийгмийн ажилтан 37 хүнд аргазүйн уулзалт,	100

	боловсрол олгох чиглэлээр “Эрүүл шүд” ”Зохистой хооллолт” арга хэмжээг салбарын оролцоотой зохион байгуулна.		хамрагдсан хүүхдийн тоо -Үзлэгт хамрагдсан хүүхдийн тоо	Сургалтад 8212	Сургалтад 8000	сургалтыг зохион байгуулсан. Аяны хүрээнд “Амны хөндийн эрүүл мэнд, шүдний эрүүл ахуй” сэдвээр сургалтыг 12544 хүүхдэд, 3236 эцэг эхчүүд, 850 багш нарыг хамруулсан байна. Ерөнхий боловсролын сургуулийн 1-5 ангийн 25 сурагчийг “Үе тэнгийн сургагч”-аар бэлтгэсэн. ЕБС болон СӨББ-ийн эмч нарт "Өсвөр үеийн хоолны шим тэжээл" сургалт зохион байгуулж нийт 60 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан байна.	
1.1.15	Хүүхдийг осол гэмтлээс сэргийлэх чиглэлээр салбар дундын хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	-	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа -Хамрагдсан хүний тоо	1184	2000	ЭМГ,ОБГ хамтран “Хүүхэд-Аюулгүй орчин” аяны хүрээнд ЕБС болон СӨББ-ийн 39 эмч нарт “Хүүхдүүд ээ аюул, ослоос урьдчилан сэргийлье” сургалт зохион байгуулсан. Осол гэмтлээс сэргийлье сэдвээр 2 удаагийн эмчийн цахим зөвлөгөө LIVE бэлтгэн, Дархан-Уул аймаг, Дархан хот, Эрүүл мэндийн байгууллагуудын 17 цахим хуудаст байршуулан хүн амд түгээн ажилласан. Хандалт 1663 Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн боловсруулсан Ахуйн осол, бэртэл гэмтэл, зам тээврийн осол, бага насны хүүхдийн болзошгүй эрсдлээс сэргийлье сэдвүүдээр 5 төрлийн инфографик зөвлөмжийг Дархан-Уул аймгийн 551ш иргэдэд тараасан.	100
1.1.16	Ундны ус зөөх хуванцар савны хэрэглээ, стандартын дагуу жорлон, муу усны нүх барьж, ашиглах, халдваргүйтгэх талаар цахим зөвлөгөө, нэвтрүүлэг бэлтгэх	-	Бэлтгэсэн зөвлөгөө, нэвтрүүлгийн тоо	-	Цахим зөвлөгөө, нэвтрүүлэгт хандсан иргэд	“Дэлхийн усны өдөр”-ийг НЭМТ Дархан дахь салбар Анагаах ухааны сургуультай хамтран “Өөрчлөлтийг хурдасгая” уриан дор Ундны усны аюулгүй байдал, Ундны усны эрүүл ахуй, аюулгүй байдал болон усны савны хэрэглээ, угаалга, халдваргүйтгэл сэдвээр сургалтад 6 байгууллагын 30 хүн, өдөрлөг зохион байгуулж 841 хүн хамрагдсан. “Усаа хайрлая” сэдэвт зургийн уралдаан зохион	100

	хүргэж, нийтийн эзэмшлийн зам, талбайд нус, цэр хаяхгүй байх хөдөлгөөн өрнүүлж ажиллана.					байгуулж 30 хүүхэд оролцсоноос 3 хүүхдийн материал шалгарч хүүхэд тус бүрт Витамин Д урамшуулсан. Ундны ус, хуванцар савны хэрэглээ сэдвээр 358 сурагч, 168 оюутан залууст сургалт зохион байгуулсан. НЭМҮТ-өөс орчны эрүүл мэнд, зам, талбайд нус, цэр хаяхгүй байх 7 төрлийн зөвлөмж, 3 төрлийн видео сэрэмжлүүлэг, 2 төрлийн нэвтрүүлгийг Эрүүл мэндийн байгууллагуудын цахим хуудас, орон нутгийн DBS, RGB телевизүүд, FM104.5 радио 14 сувгаар хүн амд түгээсэн. Эрүүл мэндийн нэвтрүүлэг 1 удаа, мэдээлэл 4 удаа, НЭМҮТ-өөс боловсруулсан Ундны усны савны хэрэглээ, эрүүл ахуй сэдвээр 5 төрлийн шторк, постер 10 төрөл, 17 цахим сувгаар хүн амд хүргэсэн. Хандалт 867 хүн	
1.1.17	Хавдрын эсрэг арга хэмжээг хэрэгжүүлье “Эмч бүр хавдрын эсрэг хувь нэмрээ оруулья” болзолт уралдаан, аян өрнүүлэх	3 сая	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа, хамрагдсан ААНБ, иргэд -Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	- Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь 93.8	Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь 94	Монгол Улсын Эрүүл мэндийн сайдын 2021.06.10-ны өдрийн А/360 дугаар тушаалын дагуу “Хавдрын эсрэг” арга хэмжээний төлөвлөгөө 5 зорилтын хүрээнд 51 арга хэмжээний хэрэгжилт 94.6%-тай байна. **Эмч бүр хавдрын эсрэг хувь нэмрээ оруулья** болзолт уралдаан, аяны хүрээнд эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн дунд хавдрын өвчлөлийг бууруулах талаар хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан. Тус аянд 224 эмч хамрагдсан. Хавдар судлалын үндэсний төвтэй хамтран Хөнгөвчлөх эмчилгээ, өвдөлт намдаах тусламжийн сургалт зохион байгуулж, 50 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэнг хамруулсан. Монгол орон даяар үндэсний хэмжээнд “Амьдрал бэлэг” төслийн хүрээнд элгээ хайрладаг хүн бүрт зориулсан урьдчилан сэргийлэх үзлэг, эрүүл мэндийн өдөрлөг зохион байгуулж, 200 гаруй иргэдийг хамруулсан. Зонхилон тохиолдох халдварт өвчнөөс урьдчилан	100

						сэргийлэх чиглэлээр 48 удаагийн сургалтаар 13571 хүн сургалт зохион байгуулсан. Эмчийн ярилцлага-3 удаа, үйл ажиллагааны мэдээллийг 7 удаа, эрүүл мэндийн цахим зөвлөгөө ярилцлага-6 удаа тус тус бэлтгэн иргэдэд түгээсэн. Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв. Хавдар судлалын үндэсний төвөөс боловсруулсан 17 төрлийн зөвлөмж, сэрэмжлүүлгийн 14 сувгаар түгээсэн. Хандалтын тоо-36411 хүн	
1.1.18	Харшлаас сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллана	-	Зохион байгуулсан арга хэмжээ, хамрагдсан иргэд Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	5381 Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь 96.5	5500 Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь 96.5	Монгол Улсын Эрүүл мэндийн сайдын 2021.12.31-ний өдрийн А/816 дугаар тушаалын дагуу “Харшлаас сэргийлэх” арга хэмжээний төлөвлөгөө 4 зорилтын 17 үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлж, хэрэгжилт 96.5%-тай байна. Харшлаас урьдчилан сэргийлье 15 удаагийн сургалтаар 2301 хүн хамрагдаж, мэдлэгийн дундаж түвшинг 25%-иар дээшилсэн. Харшлаас сэргийлэх 5 төрлийн зөвлөмжийг 1000ш тараасан. Арьс харшлын өвчнөөс урьдчилан сэргийлье сургалт, үзлэгийг 26 аж ахуй нэгж албан байгууллага, 5 өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн 5381 хүнд зохион байгуулж, арьс харшлын эмчийн үзлэгт 1820 иргэд хамрагдаж, шинэ өвчлөл 15, архаг сэдрэлтэй 85 хүн эмчилгээ хяналтад авсан.	100
1.1.19	“Эрүүл чийрэг эр хүн” арга хэмжээг хэрэгжүүлж, эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийг дэмжих өвчлөлийг бууруулах үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	-	Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа Хамрагдсан иргэд Арга	1515 Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь 96	2000 Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь 96.5	Монгол Улсын Эрүүл мэндийн сайдын 2021.09.09-ны өдрийн А/559 дугаар тушаалын дагуу “Эрүүл чийрэг эр хүн” арга хэмжээний 4 зорилтын хүрээнд 17 арга хэмжээний хэрэгжилт 91.6%-тай байна. Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ сэдвээр сургалтыг Хууль сахиулах байгууллагууд, Зэвсэгт хүчний анги нэгтгэл, ШШГГазар, Онцгой байдлын газар, Цагдаагийн газрын бие бүрэлдэхүүн,	90

			хэмжээний хэрэгжилтийн хувь			ШУТИС, ХААИС, Политехникийн коллеж зэрэг их дээд сургуулиудын 3437 хүн хамрагдсан. Эрэгтэйчүүдийн кабинетаар нийт 652 хүн үйлчлүүлж тусламж үйлчилгээ авсан байна. Урологийн хагалгааг нийт 49 хийсэн үүнээс түрүү булчирхайн дурангийн мэс заслыг 32 хүнд, Шээдэг сүвний нарийсал дурангаар 3 хүнд, цавины ивэрхий дурангаар нөхөх /TAP/ 8 хүнд, өрцний ивэрхий дурангаар нөхөх /Hiatal henia / 1 хүнд амжилттай хийсэн. Эдгэрэлт 100%	
1.1.20	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэн эрүүл мэндийн байгууллагын гадаад, дотоод орчны тохижилт (тэргэнцэрт зориулсан үүдний хэсэг, хананы бариул, дуугүй хөтөч, тусгайлсан жорлон, дуут дохио гэх мэт)-д үнэлгээ хийж шаардлагатай арга хэмжээ хэрэгжүүлж ажиллана	-	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	-	Үнэлгээний хувь	АЗДТГ, ХХҮГ, ЭМГ, ХБХ-ийн эцэг эхийн холбооТББ, Эрхэм нандин сувд ТББ, Аутизмын холбоо хамтран ЭХЭМҮТ-ийн нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэг оношлогоонд нийт 81 хүүхдийг хамруулсан. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй эцэг эхийн холбоо “PURPLE DAY“ буюу эпилепситэй хүмүүсийн талаар мэдлэг ойлголт нэмэгдүүлэх өдөрлөгийг АЗДТГ НБХ, ХБХЭМБНХСКомисс, ЭМГ, БШУГ хамтран зохион байгуулсан. Нийслэлийн Хүүхдийн Сэргээн Засах Төвийн эмч нарын баг хөгжлийн бэрхшээлтэй 70 хүүхдэд үзлэг хийж, зөвөлгөө өгсөн. ЭМД-аар үйлчилдэг ортой 12 эмнэлэгт хяналт үнэлгээ хийж гадаад, дотоод орчны тохижилт, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэн тэргэнцэрт зориулсан үүдний хэсэг, хананы бариул, дуугүй хөтөч, жорлонд тусгайлсан бариул зэргийг хийж тусламж, үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэн ажиллаж байна.Үнэлгээний хувь 90%	90
1 зорилт, 20 арга хэмжээний дундаж							**90.3**
Зорилт 2. Эрүүл мэндийн аюулгүй байдалд нөлөөлөх шинэ сорилт болзошгүй цар тахал нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн хариу арга хэмжээний бэлэн байдлын чадавхийг нэмэгдүүлж, олон салбарын оролцоог хангах, халдварт							

өвчний тандалт хяналтын тогтолцоог бэхжүүлэх							
2.1.1	Томуугийн харуулдан тандалт болон Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын тандалтын үйл ажиллагааг бэхжүүлж, эрүүл мэндийн байгууллагын нөөцийн бэлэн байдлыг хангаж ажиллана.	-	-Сорьц тээвэрлэсэн байдал Нөөцийн бэлэн байдал	-1-2 сарын нөөцтэй	Сорьц тээвэрлэлтийг 15-20%-иар нэмэгдүүлэх -1-2 сарын нөөцтэй байх	Томуугийн харуулдан тандалтын 9 нэгж байгаа ба долоо хоног бүр тандалтын мэдээг ХӨСҮТ болон аймгийн удирдлагуудад хүргэн ажиллаж байна. 2022-2023 оны томуугийн улиралд нийт 262 удаагийн өгвөл зохих мэдээнээс: ЭМГ – 100% ӨСЭМТ-үүд – 99.0% Нэгдсэн эмнэлэг - 100% Лаборатори – 66% өгсөн байна. ТТӨ-ий тохиолдол 10.000 хүн амд 1,790.4 промил байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 193.7 промилоор, АЗЦХХ-ын тохиолдол 10.000 хүн амд 201.1 промилл байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 119.4 промилоор тус тус буурсан байна. Томуугийн тархалтын үе шатны үнэлгээгээр улирал хоорондын үед 20, идэвхжлийн үед 22, алаг цоог дэгдэлтийн үед 3 долоо хоног тус тус явагдсан байна. Лабораторид суурилсан тандалт: НЭ-ийн вирус судлалын лабораторид нийт 433 ПСР-ын шинжилгээ хийснээс томуугийн А хүрээ 62 (14.3%), В хүрээ 31 (7.16%), Sars-Cov 2 вирус 64 (14.8%) Өрх сумдын ЭМТ-үүд болон Нэгдсэн эмнэлэгт Sars-Cov 2 вирус илрүүлэх нийт 696 түргэвчилсэн шинжилгээ хийгдсэнээс 164 (23.5%) тус тус илэрсэн байна. Томуу томуу төст өвчнөөс сэргийлэх, хариу арга хэмжээний бэлэн байдлын үнэлгээ хийж 4 төрлийн зөвлөмж өгсөн.	100

2.1.2	Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, халдварт өвчний дэгдэлт, цар тахлын үеийн хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг хангаж, дадлага сургалтыг зохион байгуулна.	500 мян	Сургалтад хамрагдсан ажилтан.	- 680	300	ХӨСҮТ-өөс зохион байгуулсан Орон нутгийн түвшинд олон эх сурвалжит тандалт болон таамаглалд суурилсан дата мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед эрсдэлийн үнэлгээ хийх чадавхыг бэхжүүлэх, дэмжлэг үзүүлэх сургалтад НЭМТ-ийн 2 мэргэжилтэн хамрагдсан. Ковидоор: Батлагдсан торхиолдол 245. PCR 545 хийгдсэнээс 71 эерэг буюу 13%, тест 1145 хийгдсэнээс эерэг 174 буюу 15.1%. Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн 24, гэрээр эмчлэгдсэн 221 байна.Олон нутгийн DBS ТВ-ээр Короновируст халдвар /Ковид-19/-ын нөхцөл байдал, урьчдилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар 2 удаа мэдээлэл хийсэн. Томуу, томуу төст өвчний дэгдэлтийн үед эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний бэлэн байдлыг хангах, томуугийн харуулдан тандалтын үйл ажиллагааг бэхжүүлэх аймгийн Томуугийн зөвлөгөөнийг зохион байгуулж 80 эмч, мэргэжилтэн хамрагдсан ба 13 илтгэл хэлэлцүүлэгдсэн. Мөн зөвлөгөөнд оролцсон ЭМГ-ын статистик эмч, тархьар судлаач болон өрх, сумын эмч 30 мэргэжилтэнд "Tomuu.1313.mn" цахим программд хэрхэн бүртгэх талаар дадлагатай сургалтыг явуулсан. "Гамшгийн эрсдлээс хамгаалах, команд штабын иж бүрэн сургууль"-д Эрүүл мэндийн алба, мэргэжлийн анги 90 хүний бүрэлдэхүүнтэй "Хээрийн эмнэлэг" дэлгэн оролцож **Дүүрэн хангалттай буюу "Онц сайн"** үнэлэгдсэн. Төлөвлөгөөний хэрэгжилт 100%-	100

						тай байна.	
2.1.3	Тархвар судлалын заалт болон сайн дурын дархлаажуулалтын хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ	-	Дархлаажуулалтын хувь	99%	-	Тархвар судлалын заалтаар: ВГВ-ын эсрэг дархлаажуулалтыг төрсөн 1673 нярайд, Гепатит В вирусын халдвартай эхээс төрсөн 33 нярайд гепатит В вирусын эсрэг иммуноглобулиныг хийсэн байна. •Томуугийн вакциныг 0-5 насны хүүхэд, жирэмсэн эмэгтэйчүүд, 65-с дээш насны ахмад настан, архаг хууч өвчтэй иргэд нийт 8130 хүнийг 100% •Галзуугийн вакциныг 366 хүнд 460 хүн/тун •Хачигт халдвараас сэргийлэх вакциныг 218 хүнд тус тус хийсэн. Сайн дурын дархлаажуулалтаар: •ВГВ-ын вакциныг 420 хүнд хийсэн байна. Үр дүн: ДДУХ гараагүй.	100
2 зорилт, 3 арга хэмжээний дундаж							**100**
Зорилт 3. Олон нийт, иргэний нийгмийн оролцоотой сүрьеэгийн цогц чанартай тусламж үйлчилгээг хүн амд тасралтгүй хүртээмжтэй хүргэх							
3.1.1	Сүрьеэгийн идэвхитэй илрүүлэг, үзлэг шинжилгээг зохион байгуулна	3.6 сая	Сүрьеэгийн илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан эрсдэлт бүлгийн иргэд	5056	Сүрьеэ гээр өвчлөх эрсдэлт бүлгийн хүн амын 20%-ийг илрүүлэг үзлэг хамруулна.	Сүрьеэгийн зорилтот болон эрсдэлт бүлэгт "Уушигны эмгэгийг эрт илрүүлэх үзлэг"-ийг төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулж 2711 иргэн 100% хамрагдаж, шинэ 23 сүрьеэгээс 16 нь уушигны халдвартай хэлбэр сүрьеэг илрүүлэн 100% эмчилгээ, хяналтад авсан нь 240-320 хүнд халдвар тархах эрсдлээс сэргийлсэн.	100

3.1.2	Сүрьеэгийн далд халдвартай тохиолдлын эмчилгээнд хамрагдалтын хувийг нэмэгдүүлнэ	-	Хамрагдалтын хувь	20%	30%	Уушигны халдвартай хэлбэрийн 38 сүрьеэтэй өвчтний хавьтал 89 хүний 69 буюу 78% далд халдварын эмчилгээнд хамруулсан.	100
3.1.3	Сүрьеэ өвчнөөс сэргийлэх сургалт, сурталчилгаа, өдөрлөг, аян зохион байгуулна	3 сая	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа -Хамрагдсан иргэд	3550	3600	Сүрьеэтэй тэмцэх дэлхийн өдөр хэвлэлийн бага хурал, өдөрлөг зохион байгуулж, DBS, RGB телевизээр иргэдэд сүрьеэгийн халдвараас сэргийлэх мэдээлэл хүргэсэн. Сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулж, 1480 иргэдэд Сүрьеэ өвчний урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх талаар мэдээлэл өгч, зөвлөмж тарааж, 80 гаруй оюутан залуус Өглөөний алхалт, аэробик дасгалд хамрагдсан. Сүрьеэгийн эрт илрүүлэг зохион байгуулах заавар, сүрьеэ өвчний өнөөгийн байдал, сүрьеэ өвчний оношилгоо, эмчилгээ, далд халдвар сэдвээр эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулах сургалтад Нэгдсэн эмнэлгийн 186 хүн, Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудын 114 хүн, Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын байгууллагуудын 87 хүн, давхардсан тоогоор 425 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан. Сүрьеэ өвчнөөс урьдчилан сэргийлье, эрт илрүүлье сэдвээр 225 албан хаагч, 113 оюутан 400 гаруй сурагчид сургалтад хамрагдсан. Сүрьеэг хэн сайн мэдэх вэ? АХА тэмцээнийг Боловсролын байгууллагуудын 87 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэн, 563 сурагчдыг оролцуулан зохион байгуулж, шалгарсан эмч эмнэлгийн мэргэжилтэн, сурагчийг урамшуулсан.	100

3 зорилт, 3 арга хэмжээний дундаж							**100**
Зорилт 4. Бэлгийн замаар дамжих халдвар хүний дархлал хомсдлын вирусын халдвараас сэргийлэх, эрт илрүүлэлтийг эрчимжүүлэх, иргэн төвтэй эрүүл мэндийн цогц чанартай тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлж халдварын тархалтыг бууруулах							
4.1.1	ХДХВ, тэмбүүгийн тархалтын тандалт судалгаа хийж, зорилтот бүлгийн иргэдэд эрт илрүүлэг үзлэг зохион байгуулна	10 сая	Тандалт, судалгааны дүн -үзлэгт хамрагдсан зорилтот бүлгийн иргэд	-ЭБҮ 150 - Жирэмсэн 905	Үзлэгт хамрагдалтыг 5%-иар нэмэгдүүлнэ	Зонхилон тохиолдох БЗДХ 154 шинэ тохиолдол бүртгэн 100% эмчилгээ хяналтад авсан. БЗДХ-ын бүртгэгдсэн тохиолдол нь нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2 тохиолдлоор буурсан байна. /Тэмбүү-57 тохиолдол буюу 5.3 промель, Трихоманиаз-42 тохиолдол буюу 3.9 промель, Заг хүйтэн-55 тохиолдол буюу 5.1 промель/ Улсын дунджаас БЗДХ-ын тохиолдол 2.7 промелиор бага байна. ЭБЭ, ЭБҮ-д 187 үйлчлүүлэгчийг “ХДХВ/ДОХ,тэмбүүгийн тархалт”ын тандалт судалгаанд хамруулсан. Идэвхитэй илрүүлэгийг зохион байгуулж 3087 иргэн хамруулсан нь өмнөх жилээс 5.4%-иар хамрагдалт нэмэгдсэн. **Жирэмсний хяналтанд** шинээр орсон нийт 1404 эмэгтэйд Зонхилон тохиолдох БЗДХ/ХДХВ/ДОХ илрүүлэх шинжилгээнд хамруулсан байна. Үр дүн: Шинээр илэрсэн өвчлөлийг 100% эмчилгээнд хамруулсан. Идэвхитэй илрүүлэг үзлэгт хамрагдалт өмнөх жилээс 5.4%-иар хамрагдалт нэмэгдсэн.	100

4.1.2	Хөдөлгөөнт хүн ам болон эрсдэл бүлэгт чиглэсэн (уул уурхай, зам засвар, уул уурхай дагасан ханган нийлүүлэлт, тээвэрлэлт хариуцсан гэх мэт компаниудын ажилчид) БЗДХ,ХДХВ,ДОХ-оос сэргийлэх сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулна.	5 сая	Зохион байгуулсан нөлөөллийн үйл ажиллагаа	-3381	5000	Их дээд сургуулийн 1270 оюутан залуучуудаас БЗДХ-аас урьдчилан сэргийлэх үзлэг шинжилгээнд хамруулж үүнээс шинэ өвчлөл 5 илрүүлж хавьтал судлалыг хийж стандарт эмчилгээнд хамруулан хяналтан авсан Хорих ангийн эмч, сэтгэл зүйчтэй хамтран ШШГА хорих ангийн 150 хоригдолд 3 удаа onlain сургалт, 3 удаа танхимын сургалтыг хийсэн. Хөдөлгөөнт хүн ам болон эрсдэл бүлгийн нийт 3730 иргэнд сургалт мэдээлэл сурталчилгааг хийсэн. Шторк 1, инфографик-2 төрөл, гарын авлага 6 төрлийн 800 ширхэгийг боловсруулж, цахимд байршуулахад хандалтын тоо 1184	100
4 зорилт, 2 арга хэмжээний дундаж							**100**
1 чиглэл 4 зорилт 28 арга хэмжээний дундаж							**97.58**
Чиглэл 2. Хүн амд нэн шаардлагатай, хүн төвтэй эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй хүргэнэ.							
Зорилт 2.1. Эмнэлгийн анхан болон хоёрдугаар шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагын бүтэц, үйл ажиллагаа, багцын стандартыг хангуулах үйл ажиллагааг зохион байгуулах							

2.1.1	Өрхийн эрүүл мэндийн төвтэй байгуулах гүйцэтгэлийн гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бүрэн биелүүлж, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэлд хяналт тавин ажиллана.	-	Өрхийн гүйцэтгэлийн гэрээний үнэлгээний хувь	Өрхийн гүйцэтгэлийн дундаж үнэлгээ 95.3%	Дундаж үнэлгээ 95.5%	Эрүүл мэндийн газрын даргын зөвлөлийн хурлаар Өрхийн Эрүүл мэндийн төвүүдийн 2023 оны гүйцэтгэлийн гэрээний хэрэгжилтийн тайлан ЭМГ даргын зөвлөлийн хурлаар оруулж, тулгамдаж байгаа асуудлыг хэлэлцэн ,7 төрлийн зөвлөмж өгч ажилласан. Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны 02 дугаар сарын 22 өдрийн А/104 дугаар тушаалаар Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдтэй хийгдсэн Гүйцэтгэлийн гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэх, хяналт тавих, гэрээг сунгах, дуусгавар болох журмын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын 2022 оны 08 дугаар сарын 16 өдрийн 01-А/227 захирамжаар ажлын хэсэг томилогдон ажиллаж гэрээг дүгнэхэд жилийн эцсийн үнэлгээгээр 5 өрхийн эрүүл мэндийн төв 92.4 “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдсэн . Хяналт шинжилгээ үнэлгээний жилийн эцсийн үнэлгээгээр **ӨЭМТ-ийн дундаж** : **88.6%,** /Аминхолбоо-87.7% , Гэрэлтэй-90.3%, Госхот – 90% , Мэдстоб-88.4%, Түвшинхолбоо-86.6% /	90
2.1.2	Сумын эрүүл мэндийн төвийн тусламж үйлчилгээний багцын хэрэгжилтийг хангаж /төрөх тасгийн бэлэн байдал/ ажиллана.	3 сая	СЭМТ багцын хэрэгжилийн хувь	СЭМТ багцын хэрэгжилийн хувь 97.0%	СЭМТ багцын хэрэгжилийн хувь 97 %	3 сумын эрүүл мэндийн төвийн төрөх тасгийн бэлэн байдлыг стандартын дагуу хангуулсан ба одоогоор сумын эрүүл мэндийн төвд эх төрөөгүй байна. Хонгор СЭМТ-ийн хээрийн эмнэлэг дэлгэн ажиллуулах зөвлөмж аргазүйгээр 2 удаа, Орхон СЭМТ-ийн магадлан итгэмжлэлд бэлтгэх үйл ажиллагаанд 2 удаа тус тус мэргэжилл аргазүйн зөвөлгөө өгч ажилласан ба 2 жилийн хугацаатай магадлан итгэмжлэл авсан байна.	90

						СЭМТ-ийн дундаж : **80.6 %,** /Шарын гол сум-81.7% , Хонгор сум-83.9 % , Орхон сум-76.1% /	
2.1.3	Орон нутагт түр оршин суугч, явуулын иргэдэд үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг хангаж ажиллана.	-	Тусламж үйлчилгээ авсан иргэд	-	Тохиод лын тоогоор	Түр оршин суугч, хөдөлгөөнт хүн ам 1675, Явуулын түр оршин суугч иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ авах талаар 376 иргэдэд мэдээлэл хүргэж ажилласан. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд 952 буюу 57%	100
2.1.4	Эрүүл мэндийг дэмжих төвд иргэдийг эрт илрүүлэг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалтыг нэмэгдүүлж, шүд, нүдний тусламж үйлчилгээг өргөтгөж, эмчлэн эрүүжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	-	-Үзлэгт хамрагдсан иргэдийн тоо, хувь -Илэрсэн өвчлөлийн Эрүүлжилт	-20%	-Үзлэгт хамрагдалтыг 50 хувьд хүргэх -Эрүүлжилт 60%	Иргэдийн эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор иргэдэд эрүүл мэндийн дэмжих төвийн цахим хаягийг нээн ажиллуулж мэдээ, мэдээлэл, зөвлөмж 30 удаа, орон нутгийн DBS ТВ-ээр 4 удаа, Цэц.мн сайтад 2 удаа, Live-аар 4 удаа Эрт илрүүлгийн ач холбогдол сэдвээр ярилцлага өгч богино хэмжээний видео шторк 5 төрлөөр, брошур гарын авлага 150 ширхэгийг иргэдийн нас насны ангилалд тохируулан гаргасан. 3 ААНБ-д 121 албан хаагчдад сургалт хийсэн. 2023 онд 0-17 насны хүүхдийн эрт илрүүлэг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалт аймгийн хэмжээнд 80.3% буюу улсын дунджаас 27.2%-иар хамрагдалт их байна. 18-аас дээш насны иргэд хамрагдвал зохих хүн ам 67307 үүнээс хамрагдсан хүн ам өссөн дүнгээр 16188 буюу 24.05% өмнөх оноос 15.8%-иар нэмэгдсэн боловч улсын дунджаас 24.3%-иар бага үзүүлэлттэй байна. Илэрсэн өвчлөл нийт 14400 100% эмчийн хяналтад авсан эрүүлжилт 61,8% байна. Эрүүл мэндийг дэмжих төвд үзлэгийн төрлийг нэмэгдүүлж, нүдний тусламж үйлчилгээг 1656 иргэнд үзүүлсэн байна.	90
2.1.5	Иргэдийн дунд сайн дурын авлагагүй	-	Шинээр нэмэгдсэ	8	Донор ын тоог	Хагас жилийн байдлаар 12 донор сийвэнгээ бэлэглэж сийвэнгийн бүтээгдэхүүнийг 36 нэгжээр	100

	донорын эгнээг өргөжүүлж аюулгүй цус, цусан бүтээгдэхүүний бэлдмэлийн хангамжийг нэмэгдүүлнэ		н донорын тоо		8-10-иар нэмэгдүүлнэ	нэмэгдүүлсэн. Явуулын цус цуглуулах өдөрлөгийг "Дархан Дулааны Цахилгаан Станц " ТӨХК-д 2 удаа зохион байгуулж шинээр 29 донор элсүүлж нийт 76 нэгж цус цуглуулсан. Суурин цус 780, явуулын цус 76, аферез 12 нийт 878 цус, сийвэн цуглуулсан. Хүүхэд, нярайн тасгийн захиалгаар улаан эсийн өтгөрүүлэг 34 нэгж, цагаан эсгүйжүүлсэн даршилсан улаан эс 9 нэгж, ялтаст эсийн өтгөрүүлэг 4 нэгжийг тус тус үйлдвэрлэсэн**.**	
Чиглэл 2 1-р зорилт, 5 арга хэмжээний дундаж							**94**
Зорилт 2.2. Анхан шатлалд үзүүлэх эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэн иргэдийн чирэгдлийг бууруулах							
2.2.1	Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвд үзүүлэх эмнэлгийн анхан шатлалын тусламж, үйлчилгээнд Мобайл технологийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлэхэд мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллана.	-	Хамрагдсан хүний тоо	Мобайл -2767	2500	Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвд үзүүлэх эмнэлгийн анхан шатлалын тусламж, үйлчилгээнд Мобайл технологийн үзлэгт 1341 иргэнд хамрагдсан байна. Илэрсэн 111 өвчтөнг лавалгаа шатлалын эмнэлэгт шилжүүлсэнээс онош батлагдсан 82 хүнийг эмчилгээ, хяналтад 100% авсан. Аминхолбоо, Госхот ӨЭМТ-үүд ЭХО-ны эмчийг гэрээгээр түр хугацаагаар ажиллуулан иргэдэд тусламж үйлчилгээг тасралтгүй хүргэн ажиллаж байна. Мобайл технологийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлэхэд эрүүл мэндийн газрын шуурхай хуралд удирдлагуудад үүрэг чиглэл өгч, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажилласан.	60
2.2.2	Алслагдсан орон нутгийн хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор "Явуулын эрүүл мэндийн тусламж	3 сая	Тусламж үйлчилгээ авсан хүний тоо	2819	3000	Явуулын багийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ: "Малчдын эрүүл мэндийг дэмжих сар"-ын хүрээнд НЭМТ, өрх, сумын эрүүл мэндийн төвүүд алслагдсан хөдөөгийн малчин иргэдэд урьдчилан сэргийлэх үзлэг зохион байгуулж, 106 өрхийн 815 иргэнд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн	100

	үйлчилгээ”-г нэмэгдүүлж, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллана.					байна. Сумдын ЭМТ-үүд 3 удаа явуулын байдлаар үзлэг зохион байгуулж нийт 102 өрхийн 400 иргэнд дархлаажуулалт болон урьдчилан сэргийлэх үзлэг зохион байгуулсан байна. “Ахмад настны эрүүл мэндийг дэмжих” сарын хүрээнд ахмадын урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг 4 нарийн мэргэжлийн эмчийн бүрэлдэхүүнтэй баг 3 сум, 5 өрхийн ЭМТ-тэй хамтран зохион байгуулсан.Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 4 эмчийн үзлэгт давхардсан тоогоор нийт 5784 настан буюу 45.9% нь хамрагдсан байна. Илэрсэн өвчлөлийг нарийн мэргэжлийн эмч нар эмчилгээ бичиж, зөвлөгөө өгсөн.	
2.2.3	Анхан шатны тусламж үйлчилгээнд Монг-ПЭН, Халдварт бус өвчин, зүрх судасны өвчнөөс сэргийлэх үзлэгт хамрагдалтыг нэмэгдүүлж, хяналтыг сайжруулан үр дүнг тооцож ажиллана.	-	Хамрагдсан хүний тоо, хувь Хяналтад орсон хүн	Хамрагдалтын хувь 56	Хамрагдалтыг 60% хүргэнэ.	Монпэн ХБӨ/Зүрх судасны өвчний эрсдлийн үнэлгээнд 62372 хүн хамрагдахаас 44126 хүн хамрдагдаж, хамрагдалт 70.7%. Эрсдлийн үнэлгээнд 44126 хүн хамрагдаж, ЗСӨ-тэй 747 хүн илэрсэн (1.6%) байна. Илэрсэн өвчлөлөөс 747 хүн (100%) эмчлэгдсэн байна. ЗСӨ -ний эрсдэл нь 30% ба түүнээс дээш хүмүүсийн хяналтын түвшин 0.3% байна.	100
Чиглэл 2 2-р зорилт, 3 арга хэмжээний дундаж							**86.7**
Зорилт 2.3. Эмнэлгийн тусламж үйчилгээнд оношилгоо, эмчилгээний чадавхийг сайжруулах, дэвшилтэт технологийг нутагшуулах үйл ажиллагааг зохион байгуулна.							
2.3.1	Нэгдсэн эмнэлгийн оношилгоо, эмчилгээний чадавхийг сайжруулах, дэвшилтэт технологийг нутагшуулахад дэмжиж	50 сая	Дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлс	Нэвтрүүлсэн шинэ технологи 6	Нэвтрүүлэх шинэ технологи-4	Хэвлийн хөндийн хагалгааг дурангаар хийх нэр төрлийг 1 нэмэгдүүлж шинээр Мухар олгойн дурангийн хагалгааг 4 хүнд хийсэн үр дүн 100% Бөөр давсагны хагалгаа нутагшуулж нийт 32 хүнд	100

	ажиллана. (Өвдөгний үений хагалгааг нэмэгдүүлэх, түрүү булчирхайн хагалгааг нутагшуулах, эмэгтэйчүүдийн дурангийн мэс засал, 48, 72, 96 цагийн холтер, бүлэн хайлуулах эмчилгээг нэвтрүүлэх)		эн байдал			хагалгаа хийсэн. Эдгэрэлт 100% Түрүү булчирхайн дурангийн мэс заслыг 32 хүн, Шээдэг сүвний нарийсал дурангаар 3 хүн, цавины ивэрхий дурангаар нөхөх 8, өрцний ивэрхий дурангаар нөхөх /Hiatal henia / 1 хүнд тус тус хийсэн байна. Эмэгтэйчүүдийн мэс заслын төрлийг нэмэгдүүлж давсаг сойх,хярзан нөхөн сэргээх мэс заслыг 12 хүнд хийсэн. Үтрээний хүрцээр умайг бүхлээр авах мэс засалыг- 1 хүнд хийсэн. “Төрөлхийн нарийн гэдэсний битүүрэлтэй” төрсөн нярайд ЭХЭМҮТ-ийн хүүхдийн мэс заслын багийхан болон нэгдсэн эмнэлгийн хүүхдийн мэс заслын багийнхан хамтран мэс засал амжилттай хийсэн. тасагт Өвдөгний үе солих мэс заслын хагалгааг 3 хүнд хийж нутагшуулсан. Эдгэрэлт-100%, Гэмтлийн тасагт үйлчлүүлэгчийн өөрийн биеэс чөлөөт нимгэн арьс авч түлэнхий давхаргат шилжүүлэн суулгах мэс засал 17 хүнд хийсэн. 24 цагийн зүрхний холтер хийж 7 үйлчлүүлэгчид аминд аюултай шинж тэмдэгийг УБ хотруу шилжүүлсэн. Тархины шигдээс оноштой 1 үйлчлүүлэгчид “Бүлэн хайлуулах эмчилгээ”-г хийж шинэ технологиыг нэвтрүүлсэн. Эдгэрэлт 100%. Гемодиализын тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулж ЭМЯ-аас “NIPRO-NCU-18” маркийн 44,9 сая төгрөгийн үнэ бүхий 1 аппаратаар тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлсэн.	

Чиглэл 2 3-р зорилт 1 арга хэмжээний дундаж							**100**
Зорилт 2.4. Жирэмсэн эмэгтэйчүүд, нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн тусламж үйлчилгээний чанар үр дүнг сайжруулах							
2.4.1	Жирэмсэн үеийн ХДХВ, тэмбүү, гепатитын В, С, вирусийн илрүүлэг шинжилгээний хамрагдалт, тэмбүүтэй жирэмсэн эмэгтэйн эмчилгээ, эмчилгээний дараах хяналт, бэлгийн хавьтагчийн илрүүлэлт, оношилгоо, эмчилгээний үр дүнг тооцож ажиллана.	-	-Хамрагдсан иргэдийн тоо -Илэрсэн өвчлөл -Эрүүлжилтийн хувь	45 тэмбүүтэй эх, Эрүүлжилт 100%	Жирэмсэн эмэгтэйг 100% шинжилгээнд хамруулж, илэрсэн өвчлөлийн Эрүүлжилт 100%	Жирэмсний хяналтанд шинээр 1672 эмэгтэй хамрагдсаны 1619 тохиолдол буюу 96.8 хувь нь эрт хяналтад орж урьд оноос 2.3% нэмэгдсэн үзүүлэлтэй байна. 1672 жирэмсэн эмэгтэйд ХДХВ, тэмбүү, гепатитын В, С, вирусийн илрүүлэг шинжилгээний хамруулахад 64 жирэмсэн БЗДХ (тэмбүү 22, заг хүйтэн 3, трихоминиаз 39) илэрсэнг 100% хавьтагчийн хамт эмчлэн эрүүлжүүлсэн.	100
2.4.2	Жирэмсний эрт үеийн хяналт, хамралтыг сайжруулахад мэргэжил арга зүйгээр ханган ажиллана.	-	Эрт хамралтын хувь	94.5%	92%	Жирэмсний хяналтанд шинээр 1672 эмэгтэй хамрагдсаны 1619 тохиолдол буюу 96.8 хувь нь эрт хяналтад орж урьд оноос 2.3% нэмэгдсэн үзүүлэлтэй байна.	100
2.4.3	Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/590 дүгээр тушаалын дагуу “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн орон тооны бус зөвлөл”-ийг ахлан Эх, нялхас, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, ялангуяа	-	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа -Хамрагдсан эмч, мэргэжил	6 удаа 52	6 удаа 55	Эх, хүүхэд ,нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн орон тооны бус салбар зөвлөл байгуулах тухай” аймгийн Засаг даргын 2023 оны 01/А/102 тоот захирамжаар нийт 16 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулагдав. Эх хүүхэд нөхөн үржихүйн салбар зөвлөлийн гүйцэтгэлийн тайланг гаргаж ЭМЯ илгээсэн.	90

	сэргийлж болох эндэгдлийг тууштай бууруулах чиглэлээр тэгш, хүртээмжтэй, чанартай тусламж, үйлчилгээг орон нутгийн түвшинд зохион байгуулж ажиллана.		тэн			ЭМС-ын А/263 тоот тушаалын дагуу 0-5 хүртэлх насны хүүхдийн нярайн эндэгдэл 19 бүртгэгдэж, 11 тохиолдлыг хуралдаж холбогдох материалыг ЭХЭМҮТ-д хүргүүлсэн. Амьгүй төрөлт нийт 9 тохиолдол бүртгэгдсэнээс 5 тохиолдлыг хэлэлцсэн “Нярайн зүрх уушги амьлуулах” “Нярайн нэн шаардлагатай тусламж, сэхээн амьдруулах” сэдэвт 3 удаагийн сургалтад 47 эх баригч, 12 сувиалгч хамрагдсан. Сургалтын өмнөх мэдлэгийн түвшин 66,6% Сургалтын дараах мэдлэгийн 95,5%. Ахисан 28.9%	
2.4.4	Зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдэд “Гарц” арга хэмжээг хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдтэй зохион байгуулахад мэргэжил арга зүйгээр ханган дэмжлэгт хяналтаар ажиллана.	-	-Хамрагдсан хүний тоо, хувь –Эрүүлжилт	-576 буюу 90.5% -Эрүүлжилт 100%	-720 эмэгтэйг 100% хамруулна. Эрүүлжилт 100%	Эмзэг бүлгийн эмэгтэйчүүдийн “ГАРЦ” арга хэмжээний үзлэгт: хамрагдвал зохих 930-аас хамрагдсан 806 буюу 86.6% байна. Үүнээс өвчлөл 369 илэрснийг 75,6% эмчлэн эрүүлжүүлсэн. Зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдийг гэр бүл төлөвлөлт жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэгслээр нийт 592 буюу 73.4% хмруулсан. Үүнд: бэлгэвч 154, тариа 75, ерөндөг 145, жирэмснээс хамгаалах эм 185, суулгац 33 эмэгтэйг тус тус хамруулсан байна. Үр дүн: Үзлэгт хамрагдалт 86.6%	90
2.4.5	Нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийг гэр бүл төлөвлөлт, жирэмснээс сэргийлэх арга хэрэгсэлд хамруулахад мэргэжил	13 сая	-Хамрагдсан тоо, төрөл	ЖСА буюу 63.7% хамрагдсан.	ЖСА хэрэгслийн хангалтыг 65%	Гэр бүл төлөвлөлт, эх хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг хүргэх зорилгоор НЭМТ-тэй хамтран нийт төрсөн эхчүүд, эмэгтэйчүүд болон аавуудад мэдээ мэдээлэл өгч сургалт зохион байгуулсан.	100

	арга зүйгээр хангаж үр дүнг тооцож ажиллана.				хүргэнэ	- Ангир уураг сэдвээр – 542 хүнд - Нярайн асаргаа сувилгаа – 50 хүнд - Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн сэдвээр - 120 давхардсан тоогоор 30 сэдвээр 1257 эхчүүд, үйлчлүүлэгчдэд сургалт, мэдээллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, эрүүл мэндийн боловсрол олгосон. Жирэмслэлтээс сэргийлэх эм ,хэрэгслийн захиалгыг улсын төсвийн хөрөнгөөр 23,575,600 бүхий Эм Эс Ай Си Си ХХК тендер шалгаруулалтаар нийлүүлсэн. Үр дүн: Жирэмслэхээс сэргийлэх тариа 1280ш, суулгац 160, дааврын эм 2646, бэлгэвч 6190, ерөндөг 600ш, жирэмсний тест 580ш тус тус 100% олгосон байна.	
2.4.6	Жирэмсэн эмэгтэйг шаардлагатай аминдэм, эрдэс бодисын бэлдмэлээр хангах үйл ажиллагааг зохион байгуулна	1.2 сая	- Өндөр тунт А витамин, бичил тэжээлээр хангасан хувь	1898 эх буюу 100%	100%	6-23 сартай хүүхдийн бичил тэжээл, жирэмсэн болон хөхүүл ээжийн бичил тэжээлийг 23,757,600 бүхий Еврофарм ХХК тендерт шалшарч нийлүүлэгдсэн. Аминхолбоо-1968000 ГОСХОТ-3950000,Гэрэлтэй-1110000 МЭДСТОБ-4420000 Түвшинхолбоо-4587600 Шарын гол-3036000 Хонгор-4226000 Орхон-460,000 Үр дүн: Жирэмсэн болон хөхүүл ээжийн Олон найрлагат бичил тэжээл 73410 ширхэг, 6-23 сартай хүүхдийн бичил тэжээл 85800 ширхэг тарааж жирэмсэн эмэгтэйг олон найрлагатай бичил тэжээлийн холимогоор 100% хангасан.	100
2.4.7	Эмэгтэйчүүдийн кабинет болон эмэгтэйчүүдийн тасгийн үйл ажиллагааг өргөжүүлнэ	-	- Эмчилгээний хамралтын хувь	Хамрагдсан-1740 Эрүүлжилт 60%	- Эрүүлжилт 60%	Эмэгтэйчүүдийн үзлэгийн кабинетын үйл ажиллагааг иргэдэд тусламж үйлчилгээ хурдан шуурхай хүргэхээр Эрүүл мэндийг дэмжих төвд 6211 эмэгтэй үзүүлснээс эсийн шинжилгээнд 524 эмэгтэйчүүд хамрагдсан илэрсэн өвчлөлийн	90

			- Эрүүлжилтийн хувь			эрүүлжилт 63.5% байна. Үүнээс хавдрын тохиолдол 2, хавдрын урьдал үе 2 илэрсэнг хяналтад авч эмчилгээнд оруулсан.	
2.4.8	Эх, хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах чиглэлээр аймгийн хэмжээнд хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагааны талаарх тайлан, мэдээллийг аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар жилдээ нэгээс доошгүй удаа хэлэлцүүлж, шаардлагатай арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллана.	-	Зөвлөлийн хуралд хэлэлцүүлсэн асуудал	1	1	Эх, хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах чиглэлээр аймгийн хэмжээнд хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагааны талаарх тайлан, мэдээллийг Эрүүл мэндийн газрын зөвлөлийн хурлаар 1 удаа, аймгийн эрүүл мэндийн зөвлөлийн хурлаар 1 удаа тус тус хэлэлцүүлсэн. Эх, хүүхдийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр 2023 онд дараах хүний нөөцийг сургаж бэлтгэсэн. Үүнд: ➢ Хүүхдийн үндсэн мэргэжлээр 1 эмч ➢ Хүүхдийн эрчимт эмчилгээ 1 эмч ➢ Хүүхдийн дүрс оношилгоо 1 эмч ➢ Нярайн эмч 1 ➢ Эмэгтэйчүүдийн хавдрын эмч Эхийн эндэгдэлгүй ажилласан. 2023 онд Дархан-Уул аймагт Нялхасын эндэгдлийн түвшин11 сарын байдлаар 8.2 промель байгаа нь урьд оноос 2.3 промелиор нялхасын эндэгдэл буурсан.	-
Чиглэл 2 **4-р зорилт, 8 арга хэмжээний дундаж**							**83.75**
Зорилт 2.5. Хүүхэд, нярайн эндэгдэлд нөлөөлөх хүчин зүйлийг багасгаж, бага насны хүүхдийн суурь өвчин, гүйлсэн булчирхайн эмгэгийг эмчлэх тусламж үйлчилгээний чанар үр дүнг сайжруулах							

2.5.1	Нярайн скрининг (түнх, зулай ЭХО, нярайн сонсголын скрининг) үзлэгийн чанар үр дүнг сайжруулахад мэргэжил арга зүйгээр хангаан үр дүнг тооцож ажиллана.	-	-Нярайн скрининг хамрагдсан хүүхдийн үр дүн, хувь	Түнх 1279 Зулай 26 Сонсголын скрининг 42	Төрсөн нярайд скрининг үзлэг 100% хийх	Нийт төрөлт 1838. Амьд төрөлт 1840. Түнхний ЭХО 1840 нярайд хийсэн. Үүнээс: TYPE A – 1737 /эрүүл/, TYPE B – 92 /эрүүл эмгэгийн зааг/, TYPE C – 11 /түнхний үений дутуу хөгжилтэй, эрсдэлтэй/, Эдгэрсэн – 34 Нярайн зулайн ЭХО үзлэг 32 нярай хийсэн. Нярайн төрөлхийн сонсгол бууралтыг илрүүлэх /скрининг шинжилгээг/ 136 нярайд хийсэнээс сонсгол бууралттай нярай оношлогдоогүй байна.	100
2.5.2	18, 36 сартай хүүхдийг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулж, өвчлөл илэрсэн хүүхдүүдийг эмчлэн эрүүлжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	2 сая	-Хамрагдсан хүүхдийн тоо Эрүүлжүүлсэн хүүхдийн тоо	4345	1000	Өрх сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд: -9 сартай 1322 хүүхдээс 1293 хүүхэд урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулж, суурь өвчлөл 28 илрүүлж, 100% эмчлэн эрүүлжүүлсэн. -18 сартай 1322 хүүхдээс урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 1234 хүүхэд хамруулж, хөгжлийн хоцрогдолтой 2 хүүхдийг илрүүлж дээд шатлалын эрүүл мэндийн байгууллага руу илгээсэн. суурь өвчлөл 210 илрүүлсэнг 100% эмчилсэн. -36 сартай 1400 хүүхдээс урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 1298 хүүхэд хамруулж, хөгжлийн хоцрогдолтой 4 хүүхдийг илрүүлж дээд шатлалын эрүүл мэндийн байгууллага руу илгээсэн. Суурь өвчлөл 314 илрүүлсэнг 100% эмчилсэн. Нэгдсэн эмнэлэг хүүхдийн өсөлт хөгжил бойжилтыг үнэлэх Морбасын үнэлгээг 244 хүүхдэд хийж аутизмтай 3 хүүхэд, хэл ярианы хөгжил хоцролтой 3 хүүхдийг илрүүлсэн мэдрэлийн эмчийн хяналтад авч эмчилгээ хийсэн.	100
2.5.3	Суурь өвчтэй бага насны хүүхдүүдийг эмчлэн эрүүлжүүлэх, зуны чийрэгжүүлэх	5 сая	-Хамрагдсан хүүхдийн	603 хүүхэд	350 хүүхэд	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сэргээн засах кабинетаар 318 хүүхдийг 10 хоногийн хугацаатай давхардсан тоогоор 3180 удаа суурь өвчнийг эмчлэн эрүүлжүүлэх, чийрэгжүүлэх бариа заслын	95

	сувилалд хамруулна.		тоо			эмчилгээнд хамруулсан. Үүнээс: ➢ Саажилттай --89 ➢ Гилжгий-28 ➢ Өсөлт хөгжилтийн хоцрогдол-30 ➢ Толгойн бариа -32 ➢ Майга тавхай-3 ➢ Цэр суллах доргионт массаж--52 ➢ Хүчилтөрөгчийн дутмагшил-49 ➢ Булчингын чангарал-35 хүүхдэд зөөлөн тосон бариа хийж, эмчилгээний үр дүнд шат ахих эмчилгээнд 89 хүүхэд, давтан эмчилгээнд 68 хүүхдийг эмчлэн, эмчилгээний үр дүн 88.8 % эдгэрсэн байна. Зорилтот бүлгийн гэрийн асаргаанд байдаг 3-12 насны саажилттай хэвтрийн 24 хүүхдэд гэрээр асаргаа сувилгаа, гэрийн нөхцөлд хийх дасгал хөдөлгөөнийг хийх аргачлалыг эцэг эх асран хамгаалагч нарт зааж гарын доорхи материал ашиглан гарын чиг 12, хөлийн чиг 12ш тус тус хийж өгсөн.	
2.5.4	Шинэчилсэн ХӨЦМ болон олон нийтэд суурилсан ХӨЦМ-өөр сургалт зохион байгуулна.	1 сая	-сургалтанд хамрагдсан эмч тусгай мэргэжилтнүүдийн тоо -сургалтанд хамрагдсан эцэг	Эцэг эх-933 Эмч, мэргэжилтэн-86	500 эцэг эх эмч мэргэжилтэн-60	Хүүхдийн хүлээн авахаар нийт **21589** хүүхэд ирж эрэмбэлэн ангилалт хийсэн. А-334, В-1997, С-19258 эрэмбээр үнэлж, үзлэг оношилгоо хийсэн. Үүнээс 2331 хүүхэд хэвтэн эмчлүүлсэн. Хэвтэн эмчлүүлж буй хүүхдийн эцэг эхэд зориулсан сургалтыг 10 сэдвээр 132 удаа 1786 эцэг эхийг хамруулан сургалт зохион байгуулсан. Аминхолбоо, МЭДСТОБ ӨЭМТ-ийн эмч мэргэжилтнүүдэд “”Хүүхдийн өвчний цогц менежментийн үеийн хооллолт,асаргаа сувилгаа” арга зүйн зөвлөгөө өгөх сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж нийт 34 эмч, мэргэжилтэн хамрагдсан	100

			эхчүүдийн тоо			байна. 5 өрх, 3 сумын эмч мэргэжилтнүүдэд “ХӨЦМ эрэмбэлэн ангилал, ЯТ” сэдэвт сургалтыг 15 удаа зохион байгуулж нийт 285 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан байна. ”Хүүхдийн өвчний цогц менежмент” сэдвээр ӨЭМТөвөөр үйлчлүүлж байгаа 398 иргэдэд сургалт мэдээлэл хийж 3 төрлийн зөвлөмжийг 300 ширхэг тараасан байна. “Олон нийтэд түшиглэсэн нялх, бага насны хүүхдийн хооллолт”-ын сургагч багш бэлтгэх сургалтад 14 эмч хамрагдсан.	
2.5.5	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг сэргээн засах эмчилгээнд хамруулах, тэдний эцэг асран хамгаалагчдыг асаргаа сувилгаа хийх сургалтад хамруулна.	200 мян	-Эмчилгээнд хамрагдсан хүүхдийн тоо	-316	320	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй эцэг эхийн холбоо хамтран “PURPLE DAY “ буюу эпилепситэй хүмүүсийн талаар мэдлэг ойлголт нэмэгдүүлэх өдөрлөгийг ЗДТГазрын Нийгмийн бодлогын хэлтэс, ХБХЭМБНХСКомисс, ЭМГ, БШУГ хамтран зохион байгуулахад Аймгийн ЕБС-ийн ахлах ангийн төлөөлөл, багш, нийгмийн ажилтан, эмч, эцэг эх, асран хамгаалагч нарын төлөөлөл идэвхитэй оролцсон. Нийслэлийн Хүүхдийн Сэргээн Засах Төвийн эмч нар үзлэг, оношлогоо хийж, зөвлөгөө өгч ажиллахад нийт 70 гаруй хүүхэд хамрагдсан. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сэргээн засах кабинетаар нийт 318 хүүхэд сэргээн засах тусламж үйлчилгээ авсан. Зорилтот бүлгийн гэрийн асаргаанд байдаг 3-12 насны саажилттай хэвтрийн 24 хүүхдэд гэрээр асаргаа сувилгаа, гэрийн нөхцөлд хийх дасгал хөдөлгөөнийг хийх аргачлалыг эцэг эх асран хамгаалагч нарт заах гарын доорхи материал ашиглан гарын чиг 12, хөлийн чиг-12ш-ийг хийж өгсөн. Эрхэм нандин сувд” ТББ-тай хамтран хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн нарийн мэргэжлийн эмчиийн үзлэг зохион байгуулж ЭХЭМҮТ-ийн нарийн мэргэжлийн эмч нар 81	100

						хүүхдэд үзлэг, зөвөлгөө өгсөн байна.	
2.5.6	Өсвөр үеийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх кабинетыг нээж, ,эмч мэргэжилтэнг сургах ,багаж тоног төхөөрөмжөөр хангахад дэмжлэг үзүүлж ажиллана.	10 сая	-Тусламж үйлчилгээ авсан хүний тоо	-	Кабинеттай болж тусламж үйлчилгээ үзүүлнэ	Өсвөр үеийн кабинетыг 3 сараас стандартын шаардлагад нийцүүлэн үйл ажиллагааг эхлүүлсэн. 10-19 насны 38 хүүхдэд эмчийн үзлэг, оношлогоо, зөвлөгөөг өгсөн байна. “70371000- Итгэлтэй утсанд 23 дуудлага ирж, 18 хүүхэд зөвөлгөө мэдээлэл өгч байна. Өсвөр насны хүүхдүүдийн дунд “ Асуудал ба Шийдэл “ хайрцгийг ЕБСургуулиудад аялуулан, тулгамдсан асуудлын санал авсан. Аймгийн хэмжээнд” Өсвөр үеийн эрүүл мэндийн 7 хоног”-ийг зохион байгуулж “Бэлгийн бойжилт, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, Хоол тэжээл ба Амны хөндийн эрүүл мэнд ”Хүчирхийлэл ба сэтгэцийн эрүүл мэнд “ сэдвүүдээр ЕБС-ийн сурагчдад 36 удаа 2917 хүүхдэд эрүүл мэндийн мэдлэг олгох сургалт хийсэн. 41 сурагчдад эрүүл мэндийн боловсрол олгох, “Үе тэнгийн сургагч бэлтгэх” сургалтыг зохион байгуулсан. “Шүд эрүүл бол бие эрүүл” аяны хүрээнд СӨББ-ын 4038 хүүхдэд урьдчилан сэргийлэх хийж, шүдний өвчлөл 2500 хүүхэд илэрсэн ба эмчилгээнд 47% хамрагдаж эрүүлжсэн. АХЭМ, шүдний эрүүл ахуй сэдэвт сургалтыг 12544 хүүхэд, 3236 эцэг эхчүүд, 850 багш сурган	100

						хүмүүжүүлэгч зохион байгуулсан.	
2.5.7	Байгууллага, аж ахуйн нэгжид хүүхэд саатуулах, өдөр өнжүүлэх бүлэг ажиллуулах, хүүхэд хөхүүлэх өрөө гаргах зэргээр эх, хүүхдэд ээлтэй орчин бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	3 сая	Хүүхдийн өрөөтэй болсон ЭМБ	2	1-2	Цээнэ, Саран-Элит, Саран-энх, Энх-уламжлалт эмнэлэг хүүхэд харах хүүхэд саатуулах өрөөг тохижуулсан. ЭМГ-т хүүхдийн өдөр өнжүүлэх кабинетыг нээж ажиллуулж байна. Үйлчлүүлсэн хүүхэд 32	100
Чиглэл 2 5-р зорилт, 7 арга хэмжээний дундаж							**99.3**
Зорилт 2.6. Олон улсад хүлээн зөвшөөрсөн эмнэлзүйн заавар, стандартад суурилсан, оношилгоо, эмчилгээг нэвтрүүлэх							
2.6.1	Эрүүл мэндийн салбарын шинэчлэлийн хүрээнд тусламж үйлчилгээний эмнэл зүйн олон улсын удирдамж “Up to Date” платформыг нэвтрүүлж бүх эмч нар ашиглах боломжийг хангана.	10 сая	“Up to Date” платформыг нэвтрүүлж, ашигласан байдал	-“Up to Date” платформыг 116 эмч хэрэглэж байна	“Up to Date” платформыг хэрэглэдэг эмчийг 10%-иар нэмэгдүүлэх	Гүйцэтгэлээр санхүүжих шинэчлэлтэй холбогдуулан “Up to Date” программын бэлэн байдлыг хангаж 124 эмч 221 сувилагч болон тусгай дунд мэргэжилтэнд сургалтад хамрагдсан.	90
2.6.2	Яаралтай тусламжийн нэгжийг бэхжүүлж тоног төхөөрөмж, автомашины парк шинэчлэлийг хийж,	50 сая.	Шаардлага хангасан автомаши	3 төрлийн тоног төхөөрө	Автомашин 1-2	Яаралтай тусламжийн тасгийн тоног төхөөрөмжийн хангалтыг хагас жилийн байдлаар шинээр даралтын аппарат 3 ширхэг, пульсоксиметр 5 ширхэг хангасан.	100

	тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулна.		н, тоног төхөөрөм жөөр хангасан байх	мж 4 автома шин		Нэгдсэн эмнэлэгт “NISSAN GRAND” маркийн 170,0 сая төгрөг үнэ бүхий автомашин Эрүүл мэндийн яамны санхүүжилтээр хандивласан.	
2.6.3	Эрүүл мэндийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх ялангуяа зорилтот бүлгийн иргэд, малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэн, их дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрийн төвийн суралцагчийг бүрэн хамруулах, энэ чиглэлээр орон нутгийн удирдлага, иргэдтэй хамтран ажиллах, эрүүл мэндийн даатгалын талаар мэдээлэл, сурталчилгаа тогтмол хийж, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авахтай холбоотойгоор учрах санхүүгийн эрсдэлийг бууруулах нөхцлийг бүрдүүлж ажиллана	-	Сургалт, сурталчилгаанд хамрагдсан иргэд	736	750	Эрүүл мэндийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэхээр ЭМДГ-аас иргэдэд цахимаар 3 удаагийн мэдээлэл өгсөн. Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвөөс даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэхээр хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэн, их дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрийн төвийн суралцагч 852 иргэдэд мэдээлэл сурталчилгаа хийсэн байна.	100
Чиглэл 2 6-р зорилт, 3 арга хэмжээний дундаж							**96.6**
Зорилт 2.7. Уламжлалт анагаах ухаан, хөнгөвчлөх, сувилахуйн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах							

2.7.1	Уламжлалт анагаах ухааны тусламж үйлчилгээг өргөжүүлэн өдрийн эмчилгээ хийх, хүний нөөцийг чадавхижуулахад мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллана .	2 сая	- Сургалтад хамрагдсан ажилтны тоо -Тусламж үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо	Сургалтад хамрагдсан ажилтан 23 - Тусламж үйлчилгээ авсан иргэд 889	Сургалтад хамрагдах ажилтан 5 - Тусламж үйлчилгээ шаардлагатай иргэд	Уламжлалт анагаах ухааны тусламж үйлчилгээг өргөжүүлэн өдрийн эмчилгээний кабинетыг НЭ-ийн батлагдсан төсвөөс 4,5 сая төгрөгөөр засвар хийж амбулаторийн үзлэг 1314 хүнд хийж, өдрийн эмчилгээнд 177 хүн хамрагдаж тусламж үйлчилгээ авсан байна. Уламжлалтын тасагт 18-92 насны нийт 753 хүн хэвтэн эмчлүүлсэн байна. Уламжлалт ангаах ухааны үйл ажиллагааг өргөжүүлэн тусламж үйлчилгээг 2 нэр төрлөөр нэмэгдүүлж 19 нэр төрлийн тан эмчилгээг хэрэглэж байна. УАУ-ны эмч мэргэжилтнүүдийн оролцоог хангасан ТӨВИЙН БҮСИЙН НӨЛӨӨЛӨЛ-2023 хэлэлцүүлэг болон ханиур заслын 2 өдрийн сургалт Дархан хотод зохион байгуулагдаж, Тэжээхүй ухаан нийгэмлэг, Монголын уламжлалт анагаах ухааны тэргүүн болон НЭМҮТ хамтран зохион байгуулсан. Уг үйл ажиллагаанд төвийн бүсийн 5 аймгийн уламжлалтын эмч, сувилагч 38 мэргэжилтэн хамрагдсан байна. Ханиур заслын дадлагатай сургалтыг нэгдсэн эмнэлгийн уламжлалтын тасагт зохион байгуулж, тасгийн 12 эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан.	100
2.7.2	Хөнгөвчлөх, хими эмчилгээний тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	-	-Тусламж үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо - Сургалта	- Хэвтэн эмчлүүлсэн438 үйлчлүүлэгч -	- Тусламж үйлчилгээ авсан иргэди	Хөнгөвчлөх эмчилгээний тасгийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор хими эмчилгээний эмчийг бэлтгэсэн. Хөнгөвчлөх тасаг 8 ортойгоор 527 хүнд хөнгөвчлөх эмчилгээ, 15 хүнд хими эмчилгээ, Хавдрын хагалгаа -2	90

			д хамрагдсан хүний нөөц	Сургалтад хамрагдсан хүний нөөц-31	йн гүйцэтгэлээр - Сургалтад хамрагдсан хүний нөөц 35	хийж тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна. Хорт хавдраар эмчлүүлэгчдийн эмчилгээний зардал нийт 82.080.157 төгрөг зарцуулсан байна. Хөнгөвчлөх эмчилгээний кабинетаар хөнгөвчлөх тусламж үйлчилгээнд хамрагдсан хүний тоо 2287, зөвөлгөө мэдээ мэдээлэл сургалт сурталчилгаа 2115 хүн хамрагдсан. Хөдөлмөр зохицуулалт хийгдсэн хүн 131. ХСҮТ-тэй хамтран элэгний хавдартай болон хагалгааны заалттай 10 хүнийг үзүүлж, зөвөлгөө авсан. **Сургалт, сурталчилгааны чиглэлээр:** ХСҮТ-өөс зохион байгуулсан “Хорт хавдраас сэргийлэх, хянах бодлого, хавдар судлалын салбарын хөгжлийн чиг хандлага”, “Хорт хавдрын өвчлөл, нас баралтын байдал хүн амын эрүүл мэнд, нийгэм эдийн засгийн нөлөөлөл” сэдэвт сургалтад хавдар, хөнгөвчлөхийн 4 эмч хамрагдсан. Хавдар судлалын үндэсний төвөөс зохион байгуулсан “Хавдар судлаач эмч нарын 17-р үндэсний чуулга уулзалт”-нд хавдрын 2 эмч хамрагдсан. Умайн хүзүүний эрт илрүүлэг багажаар оношлох, сургалтад 24 эмнэлгийн мэргэжилтэн, үзлэгт 71 үйлчлүүлэгч хамрагдаж хиймэл оюун ухааны шинжилгээнд хамрагдсан өөрчлөлттэй илэрсэн 18 хүнд эмчилгээ хийсэн байна. ЭМЯ-ны 2023.02.03-ны өдрийн Дүгнэлт, зөвлөмж хүргүүлэх тухай 5/495 албан бичгийн дагуу Хөнгөвчлөх хими эмчилгээний сувилахуйн тусламж, үйлчилгээг сайжруулах чиглэлээр 13 заалт бүхий	

						төлөвлөгөөг боловсруулж дотоодын сургалтад 38 эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан. Гүйцэтгэл 90%-тай байна.	
2.7.3	Сувилахуйн тусламж үйлчилгээний гардан үйлдлийн стандартын хэрэгжилтийг үнэлж, сургалт зохион байгуулах, тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад мэргэжил арга зүйн болон дэмжлэг үзүүлж ажиллана .	-	Сургалтад хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо, үнэлгээний хувь	Сургалтад хамрагдсан 493 сувилагч - Сургалтын дараах мэдлэг 85.6% - Гардан үйлдлийн стандартын хэрэгжилт 89%	- Сургалтад 500 эмнэлгийн мэргэжилтэн - Гардан үйлдлийн стандартын хэрэгжилт 90%	Сувилахуйн тусламж үйлчилгээний гардан үйлдлийн стандартын 11 удаагийн 21 төрлийн сургалтанд 672 сувилагч, тусгай мэргжилтэн хамрагдсан ба сургалтын өмнөх мэдлэгийн дундаж 62%, сургалтын дараах мэдлэгийн дундаж 86% буюу 24% ахисан үр дүнтэй байна. **Стандартын үнэлгээний чиглэлээр:** 1. Байгууллага, тасаг нэгжүүд дотроо 10 чиглэлээр стандартын үнэлгээг 15 удаа хийж, 158 сувилагч хамрагдсан ба стандартын хэрэгжилт 91.2%-тай байна. 2. ЭМБ-уудын сувилахуйн тусламж, үйлчилгээнд сувилахуйн мэргэжилтэн 3 удаа хяналт үнэлгээ хийж, 19 зөвлөмжийг өгч ажилласан. Стандартын хэрэгжилт 88%-тай байна. Гардан үйлдлийн шалгалтанд 201 сувилагч, тусгай мэргэжилтэн хамрагдсанаас англи хэл 70.2%, онол 76%, бодит үзлэг 87%, яаралтай тусламж 89%, тоног төхөөрөмжтэй ажиллах чадвар 91%, гардан үйлдэл 88%, дундаж үнэлгээ 84%, өмнөх оноос 2% нэмэгдсэн үр дүнтэй байна. УГТЭ зохион байгуулсан “Цэнхэр кодоор тусламж үзүүлэхэд эмнэлгийн мэргэжилтний оролцоо” сэдэвт амилуулах лавшруулах тусламжийн ур чадварын анхдугаар төвийн бүсийн тэмцээнд Дархан-Уул амйгийн баг амжилттай оролцож “Тэргүүн байр” эзэлсэн.	100

2.7.4	Сувилахуйн дагнасан төвийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	2 сая	-Тусламж үйлчилгээ авсан хүнйи тоо	-10	-100	Ерөнхий сувилахуйн тусламж, үйлчилгээг гэрээр болон суурин хэлбэрээр үзүүлэх, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, ЭМБ олгох чиглэлээр байгуулагдсан **“Урам өглөө”** сувилахуйн төв нь 1461 хүнд сувилахуйн тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн байна. Гэрээр 280, өдрөөр 268 хүнд тусламж үзүүлж, ЭМ-ийн боловсрол олгох сургалт 1091, дусал тарилга 631, судас тарилга 245, булчин тарилга 246, арьсан дор тарилга 49, боолт 498, АД хэмжих 580, шээлгүүр 4 хүнд тавьсан. **“Итгэл”** сувилахуйн дагнасан төв нь 2023.07.01-нээс үйл ажиллагааг шинээр эхлүүлж, нийт 158 хүнд сувилахуйн тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн байна. Үүнд: Эмчийн үзлэг 7, гэрийн дуудлага 28, бариа 8, гэрийн асаргаа 3, боолт 9, тарилга 130 хүнд хийсэн байна. Сувилахуйн 2 дагнасан төв байгуулагдсанаар иргэд үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамж нэмэгдэж, сувилахуйн тусламж үйлчилгээний чирэгдэл 10%-иар буурсан үр дүнтэй байна.	100
2.7.5	Сэргээн засах тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулан, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр ханган ажиллана.	10 сая	Тусламж үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо Нэмэгдсэн тоног төхөөрөмж	10000 хүн Тоног төхөөрөмж 10 төрөл	Тусламж үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо 10000 Тоног төхөөрөмж 3	Сэргээн засах эмчилгээний тасагт хэрэгжүүлэн ажилладаг MNS4621:2008 түгээмэл үйлдлийн стандартын дагуу 16 нэр төрлийн эмчилгээг давхардсан тоогоор 42530 иргэнд үйлчилгээ үзүүлж хөдөлгөөн засал, чихний зүү, хордлого тайлах зэрэг шинээр 4 нэр төрлийн эмчилгээг нэвтрүүлэн нийт 565 иргэдэд тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн. Үүнд: Цахилгаан зүү-340, Усан зүү-25, Чихний зүү-95, Хордлого тайлах эмчилгээ -105 хүнд хийж тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн. Сэргээн засах тусламж, үйлчилгээнд: Гэрэл	100

						эмчилгээ 14588, Парафин эмчилгээ 3062, Цахилгаан эмчилгээ 4010, Бариа засал 6569, Хүзүүний татлага 1030, Нурууны татлага 1800, Зүү 1240, Төөнө 320, Ханууp 85, Хөдөлгөөн засал 3222, Бумба 757, гулгуур бумба 203, тус бүр тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн. Уламжлалт ангаах ухааны зүү эмчилгээг дурангийн эмч, хүүхдийн эмчтэй хамтран ходоодны шарх болон сөөргөө, хүүхдийн хатгаа болон ханиадны сэргээн засах эмчилгээг нэвтрүүлсэн. Хатгалгааны дараах сэргээн засах эмчилгээнд 112 хүүхэд, ходоодны шарх болон сөргөө 86 үйлчлүүлэгчид зүү тавьж эдгэрэлт үр дүн 100%. Нийт 42530 үйлчлүүлэгчид сэргээн засах тусламж, үйлчилгээг үзүүлж, эдгэрэлт 100%	
2.7.6	Ахмад настанд үзүүлэх тусламж үйлчилгээний хамрах хүрээг нэмэгдүүлнэ	-	Тусламж үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо	6700	7500	198351 ахмад настан амбулаторын тусламж үйлчилгээ авсан нь нийт үзлэгийн 30% эзлэж байна. Стационарийн тусламж: Эмнэлэгт 27931хүн хэвтэж эмчлүүлсэнээс ахмад настан 8870 буюу нийт эмчлүүлэгсэдийн 32% эзлэж байна. Өдрийн эмчилгээнд 457 ахмад үзүүлж тусламж үйлчилгээ авсан байна.	100
Чиглэл 2 7-р зорилт, 6 арга хэмжээний дундаж							**98.5**
Зорилт 2.8. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдлыг сайжруулж, үйлчлүүлэгч төвтэй тусламж үйлчилгээг үзүүлэх							
2.8.1	Тусламж, үйлчилгээний чанарын тасралтгүй	500 мян	Чанарын хөгжлийн	82%	85%	Магадлан итгэмжлэлийн хугацаа дууссан хувийн хэвшлийн 5, төрийн эрүүл мэндийн 3 байгууллагад	90

	хөгжлийг дэмжсэн магадлан итгэмжлэл бүхий чанарын нэгдсэн удирдлагыг хэрэгжүүлэхэд мэргэжил арга зүйн болон дэмжлэгт удирдлагаар хангаж ажиллана.		хөтөлбөрийн хэрэгжилт хувь			магадлан итгэмжлэгдэх өөрийн үнэлгээг боловсруулах магадлан итгэмжлэлийн материал бүрдүүлэхэд мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлсэн. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааг цахимаар болон Магадлан итгэмжлэл үнэлэх шинжээч томилогдон ажиллаж ЭМС-ын А\45, А/83, А/378 тоот тушаалаар 8 эрүүл мэндийн байгууллагын магадлан итгэмжлэл 2-3 жилийн хугацаагаар сунгагдан ирсэн. Мөн онд магадлан итгэмжлэл сунгах 1 эрүүл мэндийн байгууллага өөрийн хүсэлтээр магадлан итгэмжлэх үнэлгээнд орохоос татгалзан, 1 эрүүл мэндийн байгууллага Магадлан итгэмжлэх шалгуур үзүүлэлтийг хангаагүй тул магадлан итгэмжлэл олгогдоогүй. Чанарын хөгжлийн хөтөлбөрийн хэрэгжилт хувь 87. **Үр дүн**: Магадланд 8 ЭМБ орж магадлан итгэмжлэлийн хугацаа 2-3 жилийн хугацаагаар сунгагдан ирсэн.	
2.8.2	Эрүүл мэндийн байгууллага бүрт Халдварын сэргийлэлт хяналтын баг, Чанар, аюулгүй байдлын албаны үйл ажиллагааг тогтмолжуулан хяналт тавьж ажиллана.	1 сая	-Зөвлөмж, зөвлөмжийн хэрэгжилт	42 төрлийн зөвлөмж өгсөн. Хэрэгжилт 86%	Зөвлөмжийн хэрэгжилт 87%	Нэгдсэн эмнэлэг, өрх, сумын ЭМТ, ХХЭМБ-д ЭМТҮЧАБ-н багийг ЭМС-н А/565 тушаалын дагуу томилон ажиллуулж байна. ЭМЯ, ЭМХТ-өөс зохион байгуулсан “Эмнэлгийн тусламжийн чанар аюулгүй байдал” мэргэшүүлэх 6 сарын сургалтад ЭМГ-ын Чанар аюулгүй байдал хариуцсан мэргэжилтэн хамрагдаж ЭМС-н А/213 тушаалаар мэргэшсэн. Халдварын сэргийлэлт хяналтыг сайжруулахаар Талбарын тархвар судлаач бэлтгэх 2 сарын мэргэшүүлэх сургалтад ЭМГ-ын 2 эмч хамрагдсан. ЭМС-ын 02 дугаар албан даалгаврыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд ЭМБ-уудын ХСХ-ын үйл ажиллагаанд хяналт үнэлгээ хийсэн ба үнэлгээний	70

						явцад ажлын байран дахь сургалтыг зохион байгуулж, нийт 175 хүн хамрагдсан. . Магадлан итгэмжлэх сунгахтай холбоотой нийт 8 эрүүл мэндийн байгууллагад явцын дэмжлэгт хяналтыг хийж, Эрүүл мэндийн сайдын А/565, А/566 дугаар тушаалыг эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдал, халдварын сэргийлэлт, хяналтын чиглэлээр арга зүйн зөвлөгөө өгч 3 чиглэлээр 8 төрлийн зөвлөмж өгч ажилласан. Улаан бурхан, улаанууд вакцины нэмэлт дархлаажуулалтын хүрээнд бэлтгэл бэлэн байдлыг хангах, халдварын сэргийлэлт, дархлаажуулалтын явцын дэмжлэгт хяналтыг нийт 11 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг 11 удаагийн дэмжлэгт хяналтыг хийж арга зүйн зөвлөгөө өгсөн. **Үр дүн**: Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой эрсдэл, халдвараас сэргийлэх, бүртгэх, мэдээлэх, хариу арга хэмжээ авах, хяналт тавих, аюулгүй байдлыг хангаж ажиллаж байна. Магадлан итгэмжлэх сунгуулсан ЭМБ-н чанарын хөтөлбөрийн төлөвлөгөөг батлуулсан.	
2.8.3	Чанарын аян, өдөрлөг зохион байгуулж ажиллана.	500 мян	Оролцсон иргэдийн тоо	1754	2000	Нэгдсэн эмнэлэг нь “Үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдал, тусламж үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах” үйл ажиллагааны хүрээнд 3 удаагийн аян (Халдварын сэргийлэлтийг хангаж ажиллая, Хүчилтөрөгчийн аюулгүй ажиллагаа, Эмийн аюулгүй байдал) зохион байгуулж 250 эмч, эмнэлгийн ажилтан, 1240 иргэдэд сургалт мэдээлэл хүргэж ажилласан. Үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдал дэлхийн өдрийг угтан “Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах”	100

						1 сарын аяныг 3 зорилтын хүрээнд 9 үйл ажиллагааг төлөвлөн “Иргэдийн дуу хоолойг сонсоё” уриан дор 5 эрүүл мэндийн байгууллага Чанарын өдөрлөг зохион байгуулж иргэдэд чанартай тусламж үйлчилгээг хүргэх, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлыг хамгаалахаар хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагаа, шинэ технологийг сурталчилан таниулж, иргэдэд сургалт мэдээлэл хийн, урьдчилан сэргийлэх үзлэг, иргэдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авах зэрэг арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулж арга хэмжээнд нийт 1247 иргэн хамрагдсан байна.	
2.8.4	Эрүүл мэндийн байгууллагуудаар үйлчлүүлэгчид болон эмч ажилтны сэтгэл ханамжийн судалгааг сар бүр цахимаар авч үр дүнг тооцож үйл ажиллагааг зохион байгуулж ажиллана.	-	Судалгаанд орллцсон иргэд, ажилчдын тоо Сэтгэл ханамжийн хувь	86%	88%	ЭМХТ-ийн цахим програмаар хэрэглэгчийн үнэлгээг QR кодоор авах 2 удаагийн цахим сургалтыг эрүүл мэндийн байгууллагын 72 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн нарт зохион байгуулсан. Цахим хэрэглэгчийн сэтгэл ханамжийн үнэлгээнд нийт 2191 иргэн үнэлгээ өгч сэтгэл ханамжийн үнэлгээ өгсөн тоогоороо улсын хэмжээнд 4-т эрэмбэлэгдэж байна. Нийт сэтгэл ханамжийн судалгаа өгсөн иргэдийн амбулторийн тусламж үйлчилгээний сэтгэл ханамжийн хувь маш сайн болон сайн үнэлгээг 79.37%, дунд үнэлгээг 14.56%, муу үнэлгээг 3.4%, маш муу үнэлгээг 2.47% үнэлсэн байна. Хэвтэн эмчлүүлж буй иргэдийн сэтгэл ханамжийн хувь маш сайн болон сайн үнэлгээг 92.1%, дунд үнэлгээг 6.6%, муу болон маш муу үнэлгээг 1.3%-ийн үнэлгээтэй. Мөн анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын	100

						хүний нөөц, санхүүжилт, үйлчлүүлэгчийн мэдээллийн талаар цахимаар 1004 иргэн үнэлгээ өгөхөд маш сайн болон сайн үнэлгээг 87.78%, дунд 11.3%, муу 0.92%-тай байна.	
2.8.5	Эрсдлийн менежментийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, эрсдлээс сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.	200 мян	Оролцсон ажилчдын тоо	114	120	ЭМГ-аас Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний эрсдлийг бууруулах чиглэлээр “Үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын зорилт”сэдвээр НЭ-н нийт 45 эмч нарт сургалт зохион байгуулсан. ЭМС-ын А/352 тушаалын дагуу Үйлчлүүлэгчийг зөв танин тодруулах үйл ажиллагааг журам”-ын сургалтыг зохион байгуулж 68 эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан. Журмын хэрэгжилтийг ханган үйлчлүүлэгчдэд зүүлгэх бугуйвчийг тендерт оруулсаны дагуу ягаан буюу эрчимт эмчилгээний үйлчлүүлэгчид хэрэглэх бугуйвч 500 ш, бусад өнгийн бугуйвч 500ш авч тасаг нэгжүүдэд хэрэглэж байна. **“TIME OUT”-г** хагалгааны тасагт шинээр хийлгэн байрлуулж, өвчтөн хүлээлцэх дэвтэрт үйлчлүүлэгчийг бүртгэн хүлээн авч байна. Үйлчлүүлэгчийн мэс ажилбарын талбайг андуурахаас сэргийлж арьсанд тэмдэглэх зориулалтын хагалгааны харандаа, шугамыг шинээр авч хяналтын цэг дээр байрлуулан хэрэглэж байна. Нэгдсэн эмнэлэг нь эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой 16 тохиолдлуудыг цахим бүртгэлд бүртгэн, дүн шинжилгээ хийж, тасаг нэгжүүдтэй хамран хариу арга хэмжээг авч ажилласан. Өрх, Сумын ЭМТ-д тохиолдол бүртгэх	90

						цахим бүртгэлийг цаасан болон цахим хэлбэрээр авч нийт 24 тохиолдол бүртгэн, хариу арга хэмжээ авч ажилласан. Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төвтэй хамтран ажиллах гэрээний дагуу орчны цацрагийн хэмжилтийг 2023 онд улиралд 1 удаа буюу нийтдээ 3 удаа хэмжилт хийлгэсэн. Үүнд: СТ, Рентген харалтын 3 өрөө, хагалгааны өрөө. Хэмжилтийн хариу хэвийн үзүүлэлттэй гарсан.	
Чиглэл 2 8-р зорилт, 5 арга хэмжээний дундаж							**90**
Чиглэл2 8 зорилт 38 арга хэмжээний хэрэгжилтийн дундаж							**93.6**
Чиглэл 3. Эрүүл мэндийн салбарын эрэлт, хэрэгцээнд нийцсэн мэдлэг, чадвар, хандлага бүхий хүний нөөцийг бэлтгэх, тасралтгүй сургаж чадавхижуулна.							
Зорилт 3.1. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хөгжил хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах							
3.1.1	Эрүүл мэндий газрын Хүний нөөцийн бодлого зохицуулалт хийж ажиллах ажилтны тоог нэмэгдүүлнэ	-	Тушаал шийдвэр	67	70	Эрүүл мэндийн газар нь Эрүүл мэндийн сайдын 2014 оны 12 дугаар сарын 03 ны өдрийн 415 дугаар тушаал, 2020 оны 01 дүгээр сарын 24 ны өдрийн А/37 дугаар тушаалаар тус тус батлагдсан аймгийн эрүүл мэндийн газрын үлгэрчилсэн дүрэм, бүтэц үйл ажиллагааны чиглэлийн дагуу бүтэц орон тоогоо батлуулан үйл ажиллагаа явуулдаг. 2023 онд Мэргэжлийн хяналтын газраас шилжин ирсэн 6 орон тоог “Хяналт шалгалтын хэлтэс” нэртэйгээр 1 хэлтэс болгон нэмж батлуулан нийт 76 бүтэц орон тоотойгоор 5 хэлтэс, 1 НЭМТөвтэй үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Төрийн үйлчилгээний байгууллагын цалин хөлсний ялгаатай байдлаас шалтгаалан Эрүүл мэндийн газарт мэргэшсэн хүний нөөцийн дутагдал үүссэн. 2023 онд ТЗ-ийн албан тушаалд 11 их эмч, эмнэлгийн дээд мэргэжилтний	90%

						сул орон тоо, ТҮ-ийн албан тушаалд 4 их эмчийн сул орон тоо гарсан. Сул орон тоог тухай бүр Төрийн албаны салбар зөвлөл болон байгууллагын цахим хуудсаар нээлттэй зарлаж байна. Ажлын байрны сул орон тооны зарыг 2023 онд 3 удаа Дархан-Уул аймаг дахь төрийн албаны салбар зөвлөлөөр дамжуулан зарлуулж сул орон тоог нөхөх арга хэмжээ авч ажилласан. ТЗ-ийн ангилал зэрэглэлд 2023 онд 6 албан хаагч шалгалтаа өгч тэнцэн төрийн албаны салбар зөвлөлийн тогтоолоор нэр дэвшигдэн сул байгаа албан тушаал дээр томилогдон ажиллаж байна. Мөн эрүүл мэндийн газрын сонгон шалгаруулалтаар 2 их эмч, 1 жолоочийг ажилд авч хүний нөөцийн бүрдүүлэлт хийсэн. ЭМГ-т ТЗ-ын 20 албан хаагч, ТҮ-19 албан хаагч, ТҮЭМ-31 албан хаагч бүртгэлтэй байна.	
3.1.2	Эрүүл мэндийн ажилтны цахим бүртгэлийн програмын хэрэгжилтийг хангaн ажиллана	-	цахим бүртгэл программыг хөгжүүлэх бүртгэлийн чанар стандарт хангагдсан байх.	Багц цагийн биелэлт 100% сургалтын тоо 25 - Хамрагдсан хүний тоо-300	Багц цагийн биелэлт 100% - Сургалтын тоо 35 - Хамрагдах хүний тоо-320	Төрийн үйлчилгээний 10, хувийн хэвшлийн 156, Анагаах болон ЕБС -ын 56 сургуулийн нийт 202 байгууллагуудын эрүүл мэндийн ажилтнуудад /http://www.hdc.gov.mn /эрүүл мэндийн ажилтны цахим бүртгэлийн программын ашиглалтын талаар мэдээлэл өгч, удирдлага арга зүйгээр хангаж, мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөлд хяналт тавьж ажилласан. 2023 онд мэргэжлийн сургалтын багц цагийн биелэлт 89% тай. 7 эмнэлгийн мэргэжилтэн шалгалт өгч мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлөө сунгуулсан. 107 эмнэлгийн мэргэжилтэнд цахим бүртгэл ашиглалт, багц цаг сунгуулах, мэргэжлийн зэргийн шалгалтад орох , кредит цагийн биелэлтээ хангах мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч ажилласан. Төрийн албаны зөвлөлийн “Хүний нөөцийн удирдлага мэдээллийн тогтолцоо (ХНУМТ) цахим системд 69 ажилтны	100%

						төрийн албан хаагчийн анкет, хувийн хавтас бүрдүүлэлтийг шинэчилэн шивж оруулсан. ЭМ-ийн тухай хуулийн 29.2, 29.5 заалтын дагуу 2023 онд тэтгэвэрт гарах ажилчдын тэтгэвэрт гарахад нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж, орон нутагт тасралтгүй ажилласан таван жил тутамд нэг удаа зургаан сарын үндсэн цалинтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн тэтгэмжид хамрагдах 6 эмч сувилагч эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэнүүдийн мэдээллийг программд шивж шинэчилсэн. ЭМС-ын 2023 оны А/295 дугаар журам шинэчлэгдэн батлагдсантай холбогдуулан 2024 оны 01 сараас эхлэн https://hr.hdc.gov.mn/ программ дээр хөгжүүлэлт хийгдэх тул Эрүүл мэндийн яамны харьяа төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, тусгай мэргэшлийн төв, Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар, түүний харьяа эрүүл мэндийн байгууллага, 21 аймгийн Эрүүл мэндийн газар, нэгдсэн эмнэлгийн эмнэлгийн 225 эмч, мэргэжилтнүүдэд хууль эрх зүйн өөрчлөлтийн талаар цахим сургалт зохион байгуулагдсан.	
Чиглэл 3 1-р зорилт 2 арга хэмжээний дундаж							**95**
Зорилт 3.2. Эрүүл мэндийн ажилтны сургалт хөгжлийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллана							

3.2.1	Үндсэн болон төрөлжсөн чиглэлээр эрүүл мэндийн ажилтнуудыг мэргэжил дээшлүүлэх болон төрөлжсөн мэргэшил эзэмших, эрүүл мэндийн удирдах ажилтнуудыг үе шаттайгаар бэлтгэн ур чадварыг дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ	-	бэлтгэсэн мэргэжил тэний тоо	Нэн шаардлагатай 12 эмч мэргэжилтэнг бэлтгэгдсэн	Нэн шаардлагатай 15 эмч мэргэжилтэнг бэлтгэх	2023-2024 онуудад төрийн сангийн зардлаар: Их эмч **үндсэн мэргэжлээр**-13 • Дотор судлал-2 • Эх барих эмэгтэйчүүд судлал-2 • Яаралтай тусламж судлал-1 • Хүүхэд судлал-2 • Эрчимт эмчилгээ судлал-1 • Мэдээгүйжүүлэг судлал-1 • Дүрс оношилгоо судлал-1 • Сэргээн засах судлал -1 • Нүүр амны мэс засал судлал-1 • Монголын уламжлалт анагаах ухааны дотор судлал-1 **Их эмчийн дээшлүүлэх сургалт-6** • Яаралтай тусламж судлал-1 • Хэвлийн хөндийн хэт авиа оношилгоо-2 • Дурангийн онош зүй-1 • Элэг цөсний мэс засал судлал-1 **Их эмч төрөлжсөн мэргэшлээр-5** • Бөөр судлал-1 • Толгой хүзүүний мэс заслын судлал-1 • Хүүхдийн эрчимт эмчилгээ судлал-1 • Эмнэл зүй эм судлал-1 • Нярай перенаталь судлал-1 **Сувилагч тусгай мэргэжилтний** мэргэжил **дээшлүүлэх-3**	100%

						• Эрүүл мэндийн бүртгэл мэдээллийн ажилтан-1 • Эх барих -1 • Мэдээгүйжүүлэг -1 **Сувилагч тусгай мэргэжилтний төрөлжсөн мэргэшлээр -9** • Халдвартын сувилахуй-1 • Хүүхдийн сувилахуй-1 • Чихрийн шижингийн сувилахуй-1 • Клиник биохими судлал-1 • Мэс заслын сувилахуй-1 • Сэргээн засахын сувилахуй-1 • Комьпютер томограф/Рентген судлал-2 • Яаралтай тусламжийн сувилахуй-1 Нийт 24 их эмч, 12 сувилагч тусгай мэргэжилтэн ЭМХТ, ЭМГ, захиалагч байгууллагын гурвалсан гэрээ хийж төрийн сангаар суралцаж байна.	
3.2.2	Орон нутгийн эмнэлгийн мэргэжилтнийг дээд шатлалын эмнэлэгт дадлагажуулан сургах, туршлага судлах мэргэжлийн холбоодтой хамтран ажиллана.	5 сая	Хамргдсан мэргэжилтний тоо	Хамргдсан хүний тоо-30	Хамраг дах хүний тоо-35	ХСҮТ-ийн Сувилахуйн албатай хамтран ажиллах төлөвлөгөөг боловсруулж илгээсэн. АШУҮИС-ийн Монгол-Японы хамтарсан эмнэлэг, УНТЭ-т 24 арга зүйч ахлах сувилагч нар, УХТЭ-т 1 халдвар судлаач, 4 ариутгагч сувилагч нийт 29 ажилтан дээд шатлалын эмнэлэгт туршлага судалж, дадлагажуулан сургасан. ЭМЯ, ЭМХТ, ЭХЭМҮТ, ХӨСҮТ, дээд шатны байгууллагад 34 удаа давхардсан тоогоор 156 хурал, семинарт хамрагдсан. “Амилуулах суурь тусламжийг үзүүлэхэд сувилагчийн оролцоо” тэмцээнд 5 баг, 30	100%

						сувилагч, тусгай мэргэжилтэн оролцсон. УГТЭ зохион байгуулсан “Цэнхэр кодоор тусламж үзүүлэхэд эмнэлгийн мэргэжилтний оролцоо” сэдэвт амилуулах лавшруулах тусламжийн ур чадварын анхдугаар төвийн бүсийн тэмцээнд Дархан-Уул амйгийн баг амжилттай оролцож “Тэргүүн байр” эзэлсэн. ЭМХТ-өөс эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах мэргэшүүлэх “ЭМНЭЛ ЗҮЙН СУРГАГЧ БАГШ БЭЛТГЭХ”-49 дэх удаагийн сургалтыг орон нутагтаа зохион байгуулж эмч-24, сувилагч тусгай мэргэжилтэн-16 хамрагдсан.	
3.2.3	Эмнэлгийн мэргэжилтнийг мэргэжлийн чиглэлээр гадаадад богино болон урт хугацааны сургалтад хамруулж чадавхижуулахад дэмжлэг үзүүлж ажиллана	30 сая	- Сургалтад хамрагдсан мэргэжилтний тоо	- Гадаадад 5 эмч мэргэжилтэн	Гадаадад 6 эмч мэргэжилтэн	Нэгдсэн эмнэлгийн дүрс оношилгооны эмч Д.Ариунболд БНСУ-ын Эрүүл мэндийн салбарын өдөрлөгт илтгэл тавьж, дүрс оношилгооны төрөлжсөн мэргэшил дээшлүүлж, дүрс оношилгоогоор дэвшин суралцах эрхээр шагнуулсан. БНСУ-ын гастроэнтерологийн хуралд дотрын эмч Ц.Энхчимэг ханын илтгэл, БНСУ-ын зүрхний салбар нийгэмлэгийн хуралд ерөнхий эмч Б.Мөнхбат, С.Оргил нар ховор тохиолдлын илтгэлээр амжилттай оролцсон. ЭМХТ, БНХАУ, БНСУ-д сувилагчдын мэргэжил дээшлүүлэх олон улсын сургалтад НЭ, СЭМТ, ӨЭМТ-ээс 6 сувилагч хамрагдсан. Зүрхний их эмч С.Оргил KUHGH эмнэлэг дээр Хүүхдийн Зүрхний эхоны дээшлүүлэх сургалт, Солонгос улсад APCMS 2023 хуралд илтгэл тавьж оролцсон. ESH Master Course Унгар улсын Будапешт хотод ОУ-ын хурал-1 дортын тасгийн эрхлэгч Г.Бадамлянхуа, Япон улсад ХБ эрхтэний дурангийн 3 сарын дээшлүүлэх	100%

						сургалт М.Мандуйхай, Япон улсад ХБ эрхтэн сургалт дотрын их эмч Г.Мэндбаяр, Зүрх судасны их эмч Ш.Оюунсайхан SLOVENIA Б.Мөнхбат удирдлагын менежмент Тайланд улс, БНХУ сургалтанд хамрагдсан. JICA ОУБ-н Шинэ сувилагчийг дадлагажуулах хөтөлбөр хүрээнд ЯПОН улсад Сувилахуйн албаны дарга А.Оюун-Эрдэнэ нар тус тус хамрагдсан. Үр дүн: Гадаадын 8 улсад хуралд, удирдлага, эмч, сувилагч, эх баригч нийт 10 ажилтан гадаад улсад ур чадвар чадавхижуулсан.	
3.2.4	Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйг тасралтгүй сайжруулах үйл ажиллагааг зохион байгуулах, мэргэжлийн нийгэмлэг, холбоодын оролцоог нэмэгдүүлэх татан оролцуулна.	2 сая	Сургалтад хамрагдсан мэргэжилтний тоо	485 эмч, мэргэжилтэн	Эмнэлгийн мэргэжилтэн нэгээс доошгүй удаа ёс зүйн сургалтад хамрагдсан байх	Эрүүл мэндийн газрын дэргэдэх салбар хорооноос 2 зорилт, 17 арга хэмжээг төлөвлөн төлөвлөн хэрэгжилт 90%. Монгол Улсын төрийн албаны зөвлөлөөс зохион байгуулдаг төрийн албан хаагчдыг чадавхжуулах 7:4:10 сургалтад хуваарийн дагуу ЭМГ-ын удирдах ажилтан, мэргэжилтнүүд давхардсан тоогоор 127 хүн хамрагдсан байна. Хүүхдийн сэргээн төв, Тэнүүн цэгц ТББ-тай хамтран Эрүүл мэндийн байгууллагуудын удирдах ажилтныг чадавхжуулж, манлайллыг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Эрүүл мэндийн салбарын удирдлагын манлайлал”сургалт зохион байгуулагдаж 50 эмч, удирдах ажилтан хамрагдсан байна. ЭМЯ-ны ёс зүйн хорооноос “Эрх зүйн боловсрол ба Эрүүл мэнд” хууль эрх зүйч, эмч Цэрэнбат “Эмнэлгийн эрх зүй ба ёс зүй” 2 багц цагийн сургалтыг зохион байгуулж 47 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан. Сувилагч нарын мэргэжлийн ёс зүй, харилцаа хандлагыг сайжруулах 2 төрлийн арга хэмжээ	100

						зохион байгуулж 108 сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн хамрагдсан. ЭМГ-н дэргэдэх ёс зүйн салбар хороо, нарны шаргал тусгал ТББ байгууллага, Аялуун фарм хамтран эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, эм зүйч нарт ёс зүйн 1 багц цагийн сургалтыг 2 өдөр зохион байгуулж сургалтад нийт 150 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан. Ажлын байрны стерэсс, менежмент сэдэвт сургалтад 37 албан хаагч, Эмнэлгийн мэргэжитний ёс дүрмийг хэн сайн мэдэх вэ? алтан хонх уралдаанд 44 эмч, “Ёс зүй, хариуцлагыг сайжруулья” эрдэм шинжилгээний бага хурал зэрэг үйл ажиллагааг зохион байгуулсан. АШУҮИС, ЭМЯ ёсзүйн хороо, ЭМГ, НЭ хамтран “Эрүүл мэндийн ажилтнйи ёс зүйн төлөвшил” эрдэм шинжилгээний хурал зохион байгуулж 20 илтгэл хэлэлцэгдэж НЭ-ийн баг амжилттай оролцсон байна.	
3.2.5	Эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг чадавхижуулах “Чадварлаг сувилагч” төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	5 сая	- Сургалтад хамрагдсан мэргэжилтний тоо	979	1000	Төрөлжсөн мэргэшлийн олгох сургалтад 9, дээшлүүлэх сургалтад 3, нийт 12 сувилагч, төрөлжсөн сувилахуйн чиглэлээр сургалтад хамрагдсан байна. УБ хотод зохион байгуулсан “Бидний сувилагч-бидний ирээдүй” зөвлөгөөнд 11 сувилагч оролцсон. ЭМХТ, Жайка ОУБ-аас хэрэгжүүлж буй “Төгсөлтийн дараах сургалтыг сайжруулах” төслийн хүрээнд ДУА-н ЗДТГ-ын дэмжлэгээр НЭ-ийн 15 сувилагч “Сувилахуйн сургагч багш”-аар бэлтгэгдсэн. УИХ-ын гишүүн Жавхлангийн дэмжлэгээр “Хувь хүний хөгжил-Харьцаа хандлага” сургалтад 70 сувилагч хамрагдсан.	100

						Сувилагч нарын мэргэжлийн ёс зүй, харилцаа хандлагыг сайжруулах 2 төрлийн арга хэмжээ зохион байгуулж 108 сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн хамрагдсан. “Олон нийтэд түшиглэсэн нялх, бага насны хүүхдийн хооллолт”-ын сургагч багш бэлтгэх сургалт зохион байгуулагдаж 23 сувилагч хамрагдсан. Сувилахуйн загвар түүхийг шинэчлэн боловсруулсан хэлбэрээр 12 тасаг нэгжийн 221 сувилагч мэргэжилтэн тусламж үйлчилгээндээ ашиглаж байна. “Судалгааны арга зүй” сургалтад 115 сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн хамрагдсан. Багц цагийн биелэлтийг хангахаар давхардсан тоогоор 450 сувилагч, тусгай мэргэжилтэн цахим сургалтад хамрагдсан байна.	
3.2.6	Эмч мэргэжилтнүүдийг чадавхижуулах , ур чадварыг дээшлүүлэх “Тасралтгүй суралцагч-эмч” төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	5 сая	- Сургалтад хамрагдсан эмч мэргэжилтний тоо	420	450	Үндсэн мэргэжлээр 13 их эмч, төрөлжсөн мэргэжлээр 5, дээшлүүлэх 5 их эмч ЭМХТ-ийн төрийн сангийн сургалтад суралцаж байна. АНУ-аас ирсэн нярайн их эмч Sara нэгдсэн эмнэлгийн эмч мэргэжилтнүүдэд чадавхижуулах сургалтыг зохион байгуулж 25 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан. Монгол улсын яаралтай тусламжийн нийгэмлэгээс Япон улсын эмч нартай хамтран ЭХО-ны анхан шатны ажлын байрны дадлагажих сургалтыг зохион байгуулж, нийт 12 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан. Монгол улсын хэмжээнд зохион байгуулсан 260 гаруй эрүүл мэндийн мэргэжилтнүүдийн дунд зохион байгуулсан	100

						амилуулах тусламжийн анхдугаар тэмцээнд тэргүүн байр эзэлсэн. Мэргэжлийн зэрэг, цолтой эмч 2-оор нэмэгдсэн. Багц цагийн сургалтад 365 эмч хамрагдсан байна. Англи хэлний ярианы сургалтад нэгдсэн эмнэлгийн 18 эмч хамрагдсан. АЗДТГ –аас “Тасралтгүй суралцагч-эмч” төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах мэргэшүүлэх “ЭМНЭЛ ЗҮЙН СУРГАГЧ БАГШ БЭЛТГЭХ”-49 дэхь удаагийн сургалтыг орон нутагтаа зохион байгуулж 24 эмч, “Олон нийтэд түшиглэсэн нялх, бага насны хүүхдийн хооллолт”-ын сургагч багш бэлтгэх сургалтад 14 эмч хамрагдсан Үр дүн: Мэдлэг чадар дээшлүүлэх сургалтад нийт 481 эмч хамрагдсан байна.	
Чиглэл 3 2-р зорилт, 6 арга хэмжээний дундаж							100
Зорилт 3.3. Эрүүл мэндийн ажилтны нийгмийн хамгааллын үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ажиллана							
3.3.1	Орон нутгийн эрүүл мэндийн удирдах ажилтан, эмнэлгийн мэргэжилтэнд олгох урамшууллын багцыг хэрэгжүүлэн ажиллана.	-	Урамшуулалд хамрагдсан хувь	100%	100%	Эмч, эмнэлгийн ажилтнуудад улирал бүр гүйцэтгэлийг нь үнэлэн журмын дагуу 60% хүртэл урамшуулал олгож ажилласан. 2023 оны 3-р улирлын байдлаар урамшуулалд 981.2 сая төгрөг зарцуулсан байна.	90
3.3.2	Эмч ажилтнуудыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношилгоонд хамруулж, эмчлэн эрүүлжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	10 сая	-Үзлэгт хамрагдсан ажилтны тоо - Эрүүлжилтийн хувь	-706 эмнэлгийн ажилтан Эрүүлжилт 70%	-750 Ажилтан Эрүүлжилт 72%	Дэлхийн эмч нарын өдөр, Олон улсын сувилагчдын өдөр, Эмнэлгийн ажилдын өдрийг угтан эмч, эмнэлгийн ажилчдыг Эрүүл мэндийг дэмжих төвд биеийн жингийн индекс тодорхойлох, цус, шээс, биохими, элэгний В,С вирус, хеликобактери илрүүлэх шинжилгээ, рентген, дуран, хэвлийн болон бамбайн ЭХО, нүдний эмчийн үзлэг оношлогоонд	90

						741 ажилтан хамрагдаж, 54 эмнэлгийн ажилтан өдрийн эмчилгээнд, 18 ажилтан сувилалд хамрагдсан байна. Эрүүлжилт 68.4%	
3.3.3	Эмч ажилтнуудыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах, орчин нөхцлийг сайжруулах үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	10 сая	- Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслийн хангалтийн тоо - Зарцуулсан төсөв	-	Гүйцэтгэлээр	ЭМГ, НЭ, 5 Өрх, 3 сумын эмнэлгийн ажилтнууд хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангагдсан.Үүнд: - Халад 427 ширхэг 29 036 000 төг - Малгай 427 ширхэг 2 135 000 төг - Дулаан цамц 128 ширхэг 4 224 000 төг - Гутал 126 ширхэг 11970,000 төг - Долоо хоног бүр 1 удаагийн маск, гар халдваргүйжүүлэх уусмалаар тогтмол ханган ажиллаж байна. - Эрүүл мэндийн газар нь Гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургуулийн хүрээнд Эрүүл мэндийн албаны бие бүрэлдэхүүнийг хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын хувцас (бомбор, малгай)-аар 4 095 000 төг хангасан.	100
Чиглэл 3 3-р зорилт 3 арга хэмжээний дундаж							**93.3**
Чиглэл 2 3 зорилт, 11 арга хэмжээний дундаж							**96**
Чиглэл 4. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжүүлэх тогтолцоог хэрэгжүүлж, төсөв санхүүгийн ил тод нээлттэй байдлыг хангана							
Зорилт 4.1. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжүүлэх тогтолцоог хэрэгжүүлэх							
4.1.1	Эрүүл мэндийн ажилтны гүйцэтгэлд суурилсан цалин, урамшууллыг	-	гүйцэтгэлд суурилсан	100%	Гүйцэтгэлээр	Эмч, эмнэлгийн ажилтнуудад улирал бүр гүйцэтгэлийг нь үнэлэн журмын дагуу 60% хүртэл урамшуулал олгож ажилласан. 2023 оны 3-р улирлын байдлаар урамшуулалд 981.2 сая төгрөг	90

	олгоно.		санхүүжилт авах			зарцуулсан байна.	
4.1.2	Төсөв санхүүгийн ил тод нээлттэй байдлыг хангана.	-	Шилэн дансны мэдээлэл	Шилэн дансны мэдээлэл 98.9%	Шилэн дансны мэдээлэл 99%	2023 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 778 мэдээлэл байршуулахаас 734 байршуулсан нь 98.4 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Шилэн дансны мэдээлэл 98.4%	98
4.1.3	Үйл ажиллагааны төсвийн зарлагын хэмнэлт, зардлын бүлэг хооронд шилжүүлэн зарцуулах зохицуулалтыг Төсвийн тухай хуулийн 42, 45, 46 дугаар зүйл, заалтын дагуу Захиалагчид бичгээр хүсэлт гаргаж шийдвэрлүүлнэ.	-	Албан бичгийн тоо	5	Тухай бүр	ЭМГ-ын төсөв 4 удаа 179.7 сая төгрөгийн зардлын бүлэг хооронд шилжүүлэн зохицуулалт хийлгэх санал хүргүүлж ажилласанаар хийгдсэн зохицуулалтын үр дүн болон 2023 оны 07-р сарын 01-ээс цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой цалингийн нэмэгдлийг ЭМЯ-с нэмж олгосон зэргээс шалтгаалж ЭМГ-ын анх батлагдсан төсөв 3,414.1 сая төгрөг байснаас 3,786.6 сая төгрөг болж 372.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Гүйцэтгэлээр санхүүжиж буй байгууллагууд буюу Нэгдсэн эмнэлэг, СЭМТ-ийн хувьд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний гүйцэтгэлийн орлогын биелэлттэй уялдуулан нийт 7 удаа зохицуулалт хийлгэх санал хүргүүлсэн ба байгууллага тус бүр 2-оос 6 удаа зохицуулалт хийлгэх санал хүргүүлсэн. Нийт зохицуулалтын саналаар 9,435.9 сая төгрөгийн зохицуулалт хийлгэх санал хүргүүлж ажилласанаар нийт хийгдсэн зохицуулалтын үр дүнд Нэгдсэн эмнэлэг, СЭМТ, ӨЭМТ-ийн анх батлагдсан төсөв 31,442.7 сая төгрөг байснаас 30,789.9 сая төгрөг болж 675.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.	95%
4.1.4	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын өр, авлагын байдалд хяналт тавин ажиллаж Төсвийн тухай хуулийн 6.2, 6.3, 6.4 болон 16.5.2, 16.5.3, 16.5.5, 57.5-д заасныг мөрдлөг болгон өр,	Улс, Орон нутгийн төсөв	Өр авлагагүй байх	Өр авлагагүй ажилласан	Өр авлагагүй ажиллах	Өр, авлага үүсгэхгүй ажиллах талаар оны эхнээс үүрэг чиглэл өгч ажиллаж ирсэн. Нэгдсэн эмнэлгийн хувьд ЭМД-ын гүйцэтгэлийн санхүүжилттэй холбоотой 3, 4-р улирлын үр дүнгийн урамшууллаа олгох боломжгүй болсон. Мөн МУЗГ-ын 2023 оны 241-р тогтооолоор цалин нэмэгдсэн хэдий ч ЭМДҮЗ-ийн тогтоол тухайн цаг хугацаанд өөрчлөгдөн гарахгүй 2023 оны 09 сард гарсан нь зардлыг нэмэгдүүлэх шийдвэр эрт гарч зардал өссөн боловч орлого олох үнэ тарифын өөрчлөлт хожуу гарсан нь хүндрэл учруулж үр дүнг алдагдахад нөлөөлсөн. Дээрх хүчин зүйлсийн улмаас нэгдсэн эмнэлэг	70

	авлага үүсгэсэн орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллагын Ерөнхий менежертэй хариуцлага тооцож тооцсон талаарх тайлангаа тухай бүрт нь Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлнэ					ЭМД-ын санхүүжилтийн авлга 1,443.9 сая төгрөг, 2,484.4 сая төгрөгийн өртэй гарсан. Шарын гол СЭМТ нийт 100.1 сая төгрөгийн авлагатай гарсан боловч 33.7 сая төгрөгийн өртэй гарсан ба 36.9 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэлтэй гарсан. Эрүүл мэндийн газар тэтгэвэрт гарахад нь нэг удаа олгодог мөнгөн тэтгэмжийн 6.5 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан. Учир нь төсөв батлуулсны дараа тэтгэмж олгох үед тэтгэврийн жил нэмэгдэж өрчлөлт орсоноос тэтгэмжийн зөрүү үүсч өр үүссэн. Түвшинхолбоо ӨЭМТ 14.5 сая төгрөгийн цалин, НДШ-ийн өр үүссэн. Учир нь ЭМДСангаас авах 4 төрлийн тусламж үйлчилгээний 11,12-р сарын санхүүжилт, 12-р сарын 20%-ийн санхүүжилт нийт 30.1 сая төгрөгийн санхүүжилт дутуу орж ирсэн буюу авлага үүссэн. Нийт салбарын хэмжээнд ЭМД-ын санхүүжилтийн авлага 1,469.9 сая, бусад авлга 44.0 сая, нийт 1,513.9 сая төгрөгийн авлагатай гарсан. Нийт өр 2,540.6 сая төгрөгийн өртэй гарсан байна. Бусад байгууллагын хувьд өргүй гарсан.	
4.1.5	Төсвийн тухай хуулиар Эрүүл мэндийн сайдын багцад батлагдсан хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг Эрүүл мэндийн яамны хөрөнгө оруулалтын дансаар дамжуулж санхүүжүүлнэ.	-	Хэрэгжилтийн хувь	Хэрэгжилт 100.0	Хэрэгжилт 100.0	Эрүүл мэндийн сайдын багцад батлагдсан хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг аймгийн ХОХБТХэлтсээс санхүүжилтийн мэдэгдэл хүргүүлж Эрүүл мэндийн яамны хөрөнгө оруулалтын дансаар дамжуулж санхүүжүүлж байна.	100%
Чиглэл 4 1 зорилт, 5 арга хэмжээний дундаж							**90.6%**
Чиглэл 5. Хүн амын эрүүл мэндийн хэрэгцээнд нийцсэн, эмнэлзүйн нотолгоонд суурилсан, дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх замаар тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.							

Зорилт 5.1. Нотолгоонд суурилсан, дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх замаар тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах							
5.1.1	Зайлшгүй шаардлагатай хөрөнгө оруулалт /тоног төхөөрөмж, барилга, засвар үйлчилгээ/ бусад дэмжлэгийг Аймгийн Засаг даргын нөөц сан, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө, орон нутгийн хөжлийн сангаас шийдвэрлүүлж ажиллана	100 сая	Шаардлагатай тоног тоног, төхөөрөмжөөр хангагдсан байдал - Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ	1.1 тэрбум засвар үйлчилгээ хийгдсэн.	Хүүхдийн тасгийн гадна тохижилт Дотор, ХНТ -ийн засвар	Хагалгааны нэгдсэн тасгийн их засвар “Арлын ам ХХК” болон “MED GAZ ХХК тендерт шалгарсан. Их засварын ажлын гүйцэтгэл 100%-тай. Дотрын тасгийн их засварын тендерт “Арлын ам ХХК” шалгарч дотрын тасгийг нүүлгэн шилжүүлж засварын үйл ажиллагаа бүрэн хийж дууссан. Дарханы Оюутны холбооны санаачилгаар Хүмүүнлэгийн дээд сургуулийн Оюутны зөвлөлтэй хамтран иргэдээс цугласан хандиваар Хүүхдийн тасгийн гадаах талбайд хүүхдийн тоглоомын талбайг тохижуулсан. Уламжлалын тасгийн 60м2 өрөөнд засвар хийж шинээр өдрийн эмчилгээний өрөөг нээсэн. Шинээр 14 тасгийн гадна, дотор гэрэлтүүлгийг сольж иргэдийг унаж бэртэхээс урьдчилан сэргийлж мэдрэгчтэй 36 ширхэг гэрэлтүүлэг хийсэн. Эрүүл мэндийн технологийн төлөвлөлт хийж шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор Нэгдсэн эмнэлэгт 8 нэр төрлийн тоног төхөөрөмж ирсэн. Үүнд: - Эрүүл мэндийн яамнаас “Их шүүдэргэнэ импорт ххк” 44,990.000 төгрөг үнэ бүхий Гемодиалаиз /NCU-18/ маркийн аппарат 1ш- Мэдээгүйжүүлэг эрчимт эмчилгээний тасагт - Эрүүл мэндийн яамнаас “Чоногол ХХК” 14,135.000 төгрөг үнэ бүхий Шууд бус офталмоскоп volk 28D линз-Нүдний кабинетад - ЭМЯ-аас “Си Ай ти ххк” 320,790.000 төгрөг үнэ бүхий C-arm	100

						аараарат Хагалгааны нэгдсэн тасагт - Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ор 1 ширхэг ОНХсангийн төслөөр "Регтус ХХК" 16,0 сая төгрөг - Онош зүйн тасагт 11,0 сая төгрөг бүхий Автоклав аппарат 1 ширхэг - Засварлагдсан тоног төхөөрөмж 20 ширхэг 16,5 сая төгрөгөөр сэлбэг авч ажиллагаанд оруулсан. Хонгор СЭМТ-д сумын ОНХС-аар 88,500.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж олгосон. Үүнд: Сэргээн засах эмчилгээний тоног төхөөрөмж 41,860.0 мянган төгрөг, 38,440.0 мянган төгрөгийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, компьютер, шүүгээ 8,200.0 тус тус багтсан байна.	
5.1.2	Эрүүл мэндийн газар чанарын менежментийн тогтолцооны баталгаажилтыг хангаж ажиллана	5 сая	ISO хэрэгжилт	ISO 9001:2015 чанарын менежментийн тогтолцоог нэвтрүүлсэн	ISO 9001:2015 чанарын менежментийн тогтолцоог баталгаажуулна	Эрүүл мэндийн газар нь чанарын менежментийн тогтолцооны баталгаажилтыг хангаж дотоод аудиторын сургалтад 3 мэргэжилтэнг хамруулж, гэрчилгээ авсан байна. Эрүүл мэндийн газар чанарын менежментийн тогтолцооны баталгаажилтыг хангаж 3 удаа сургалтад 113 ажилтан хамрагдаж, ажлын байрны эмх цэгц, бичиг баримтад дотоод хяналтын багаас 2 удаа үнэлгээ хийж 6 төрлийн зөвлөмж өгч ажилласан.	70
Чиглэл 5 **1 зорилт, 2 арга хэмжээний дундаж**							**85**
Чиглэл 6. Хүн амыг чанартай, боломжийн үнэтэй эм, эмнэлгийн хэрэгслээр хангаж, эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлнэ							

Зорилт 6.1. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэн, цахим бүртгэл, хяналтыг сайжруулж, эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх							
6.1.1	Эмийн зохистой хэрэглээний талаарх ойлголтыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн мэдээлэл, сурталчилгааны арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.		- Сургалтын тоо - Хамрагдсан эмч мэргэжилтэн, үйлчлүүлэгчийн тоо	350 эмнэлгийн ажилтан, 6180 иргэд	- Эмнэлгийн ажилтан 400 -6200	Үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдал Дэлхийн өдрийг тохиолдуулн “Үйлчлүүлэгчийн дуу хоолойг сонсьё” уриан дор өдөрлөгийг ӨЭМТ, 3 эмийн сантай хамтран зохион байгуулж, 21 эмнэлгийн ажилтан, 119 иргэдэд мэдээлэл хүргэж ажилласан. ДАТ КОНСАЛТИНГ ХХК-тай хамтран мансууруулах бодис, эм хэрэглэсэн хүнийг таних, шаардлагатай арга хэмжээг авах мэдлэг олгох сургалтад 38 эмч мэргэжилтэнг хамруулсан. Эмч, эмнэлгийн ажилтнуудын эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх, Антибиотикийн мэдрэг чанар үзэж хэвших сургалт 4 удаа нийт 141 эмч, эмнэлгийн ажилтан, эмийн жор бичилтийн стандартаар 3 удаа сургалт явуулсан нийт 270 эмч, эмнэлгийн ажилчдад хамрагдсан. Иргэд, хэвтэн эмчлүүлэгчдэд чиглэсэн эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх зорилгоор 2023 оны 02 сард хэвтэн эмчлүүлж байгаа иргэдэд эмийн зохистой хэрэглээний талаарх өдөрлөг 1 удаа, сургалт 3 удаа, аян 1 нийт 398 хүнд мэдээ, мэдээлэл өгсөн. Монфа ХХК, Монголын диабетын холбоо хамтран чихрийн шижингийн эмийн эмчилгээ талаар сургалтыг 60 гаруй эмч мэргэжилтэн, 70 гаруй иргэдэд зохион байгуулж ажилласан. ЭМБ-дад Эмийн аюулгүй байдал аяныг зохион байгуулж ЭМГ, DBS телевизтэй хамтран Эмийн мэргэжилтэн мэдээлэл хүргэхэд цахим хандалт 6000, антибиотик эмийн зохистой хэрэглээ иргэдэд зориулан контент хийж цахим орчин байршуулан цахим орчинд байршуулан 3000 хандалт авсан.	100

6.1.2	Эм зүйн салбарт мөрддөг стандартад үнэлгээ хийж, хэрэгжилтийг хангуулан ажиллана.	400 мян	- Хамрагдсан байгууллага	-62 эмийн сан	-30 эмийн сан, -7 ЭХНБ	Эмийн санд тавигдах нийтлэг шаардлага MNS 5260:2016 стандартын хэрэгжилт,Эмийн жорын маягт, жор бичилт MNS5376:2016 стандартын хэрэгжилт, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас жороор олгох эмийн үнийн хөнгөлөлт үзүүлэх журмын хэрэгжилт хангуулж ажиллах зорилгоор Эрүүл мэндийн газрын даргын баталсан удирдамжийн дагуу ажлын хэсэг томилогдон тусгай зөвшөөрөл бүхий үйл ажиллагаа явуулж байгаа эмийн сангуудад дэмжлэгт хяналт үнэлгээг 37 эмийн сан, ЭХХБ-д хийж, 11 төрлийн зөвлөмжийг хүргүүлж ажилласан.	100
6.1.3	Антибиотик эмэнд тэсвэржилт үүсэхээс сэргийлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулж, судалгаа хийж үр дүнг тооцон ажиллана.	-	-Зохион байгуулсан үйл ажиллагаа, хамрагдсан иргэдийн тоо -судалгааны үр дүн	116 эмнэлгийн ажилтан, 1681 иргэд үйлчлүүлэгч -Макролид бүлэг-45.9% Цефалоспорины бүлэг 38.3% Аминогликозидын бүлэг 77.1%	-Эмнэлгийн ажилтан 200 Иргэд 1800 -Антибиотекийн тэсвэржилтийн 5%-иар буулгах	Антибиотик тэсвэржилт үүсэхээс сэргийлье! Бичил биетний талаарх мэдлэг, хандлагыг дээшлүүлэх "ДЭЛХИЙН 7 ХОНОГ" зохион байгуулж, сургалтад 218 эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан. Эрүүл мэндийн газар, Эм холбоо, DBS телевиз хамтран иргэдийн эмийн зохистой хэрглээний талаарх эрүүл мэндийн боловсролыг нэмэгдүүлэх зорилгоор цахим зөвлөмж, контент хийж цахим орчин байршуулан ажилласан иргэдэд зориулан контент хийж цахим орчин байршуулан хандалт 3000 Антибиотикийн тэсвэржилтийн судалгаа хийсэн үр дүн: Антибиотик мэдрэг чанар 378 хүнд тодорхойлсон. Ялгагдсан бактерийн 11 бүлэг хүрээ - Грамм эерэг коккийн хувьд ампициллинд 88%, - гентамицинд 55%, - эритромицинд 82%, ципрофлоксацинд 27%, цефазолинд 30%, левомицетинд 45%,	100

				Хинолины бүлэг-63.2% Пенциллины бүлэг-23.2% байна		нитрофурантоинд 40%, триметопримд 75% тэсвэржсэн байна. Грам сөрөг савханцар Pseudomnonas нь ампициллинд 100% тэсвэржилттэй байна.	
6.1.4	ЭМБ-уудын эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн бэлэн байдалд тогтмол хяналт тавьж ажиллана	-	Нөөц бүрдүүлэлт	1-2 сарын нөөцтэй	1-3 сарын нөөц	ЭМБ-ын тендер худалдан авалтыг гэрээний дагуу татан авалтад 4 удаа хяналт тавьж ажилласан. 2023 оны 3-р улирлын байдлаар Ерөнхий гэрээгээр 16 байгууллагатай 20 гэрээгээр 188,561,739 эм бараа татан авалт хийж эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн бэлэн байдлыг ханган ажиллаж байна. Мөн сар бүр Burtgel.mohs.mn программд хяналт тавьж ажиллаж байна. ЭМБ-ууд 1 сарын нөөцтэй байна. ЭМСайдын 2020 оны 12-р сарын 25-ны өдрийн А/265 тоот тушаал 9-р жагсаалтын дагуу зайлшгүй шаардлагатай эмийн ээлэх хувь 92%-иар эмнэлгийн тасаг нэгжүүдийг ханган ажиллаж байна.	100
Чиглэл 6 **1 зорилт, 4 арга хэмжээний дундаж**							**100%**
Чиглэл 7. Эрүүл мэндийн салбарт мэдээллийн технологийг нотолгоонд суурилсан тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, шийдвэр гаргахад үр дүнтэй ашиглана.							
Зорилт 7.1. Эрүүл мэндийн салбарын мэдээллийн технологийг хөгжүүлэх							
7.1.1	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд алсын зайн оношилгоо, зөвлөгөө, мэдээлэл солилцох (теле медицин) тусламж үйлчилгээг нэмэгдүүлж,	-	-телемедицины тусламж үйлчилгээ авсан	-алсын зайн оношилгоо 680 удаа	-Шаардлагатай тохиолдол	Нэгдсэн эмнэлгийн эх, нярай зайн оношилгооны төвийг ДЭМБ санхүүжилтээр багаж тоног төхөөрөмжийг сайжруулах төсөл хэрэгжүүлэхээр ажлын хэсэг судалгаа хийсэн. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд Телемедицин	100

	эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний бүх шатлалд хэрэгжүүлж ажиллана.		иргэдийн тоо		бүрт	алсын зайн оношилгоог телеграм, viber, Zoom, MnCardio, mohs.da.gov.mn, Axis Hospital Karte зэрэг программыг ашиглан 456 зөвлөгөө мэдээллийг 341 удаа солилцож СЭМТ-тэй 10 удаа зөвлөгөө мэдээлэл солилцон тусламж үйлчилгээний хамрах хүрээг УНТЭ, УГТЭ, ЭХЭМҮТ, ГССҮТ ЭСҮТ,ЦСҮТ, СЭМТ зэрэг эмнэлгүүдтэй хамтран хамрах хүрээг нэмэгдүүлсэн. **Үр дүн:** 4 программаар зайн оношлогооны үйлчилгээнд 456 зөвлөгөө мэдээллийг 341 удаа солилцсон.	
7.1.2	Эрүүл мэндийн цахим мэдээллийн сангаар иргэдийг эрт илрүүлэгт хамруулж, эргэн дуудах тогтолцоог бүрдүүлнэ.	-	- Цахимаар эргэн дуудах тогтолцоонд хамрагдсан иргэд	Хөхний эрт илрүүлэг үзлэгт **28249** буюу 89.7% Умайн хүзүүний эрт илрүүлэг үзлэгт **4140** буюу 60.9%	Хөхний эрт илрүүлэг үзлэгт **90**% Умайн хүзүүний эрт илрүүлэг үзлэгт 61%	2020 оны 12 дугаар сарын 31 ны өдрийн А/641 тоот тушаалаар “Умайн хүзүүний хорт хавдрын цогц хяналтын заавар”-ыг шинэчлэх тухай тушаалын 2.3 заалтын дагуу “Умайн хүзүүний хорт хавдрын илрүүлгийн бүртгэл мэдээлэл, дуудах-эргэн дуудах тогтолцоог хэрэгжүүлэх, мэдээлэх үйл ажиллагааг тусган зааварласан. 2023 оны 12 сарын байдлаар: • Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлэг үзлэгт 20-оос дээш насны **31500** эмэгтэй хамрагдахаас **29849** буюу 94.7%-ийн хамрагдалтай. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2.8 хувиар өссөн байна. Эмнэл зүйн үзлэгээр эерэг өөрчлөлттэй гарсан 31. 13А маягтаар 2-р шатлалд илгээсэн 31. Эмчилгээнд-31, эрт илрүүлгээр оношлогдсон хавдар-1. • Умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг үзлэгт 30-60 насны нийт **6795** эмэгтэй хамрагдахаас **4994**	100

						буюу 73.5% -ийн хамрагдалтай. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 6.6 хувиар өссөн байна. Хавдрын урьдал илэрсэн 183, байран өмөн илэрсэн 2. үрэвслийн эсрэг эмчилгээ 176 хүнд хийгдсэн байна. Эрт илрүүлгээр хорт хавдар оношлогдсон-7. • УХХХ-ын илрүүлгийн дуудах-эргэн дуудах үйл ажиллагаанд **www.cancer-screening.gov.mn** цахим бүртгэлийн үндэсний систем хэрэгжиж, 2023 оны эхний 12 сард нийт умайн хүзүү-2727 буюу 54.6%, хөх-15026 буюу 50.3% иргэний мэдээллийг, умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг үзлэгт орсон 4994 иргэнийг EXCEL программд бүртгэн мэдээллийн сан үүсгэн ажилласан. УХХХ-ын илрүүлгийн дуудах-эргэн дуудах үйл ажиллагаанд оролцох эрх бүхий эрүүл мэндийн 9 байгууллагын 79 эмч, мэргэжилтнүүдийн хандах эрхийг олгосон. • Хавдрын шинэ өвчлөл 249, нас баралт 161 бүртгэгдсэн. Эрт үедээ 19.3% , хожуу оношилогдсон 80.7% байна.	
7.1.3	Нотолгоонд тулгуурласан шийдвэр гаргах үйл ажиллагаанд эрүүл мэндийн байгууллага ялангуяа, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын мэдээ, мэдээллийн үнэн зөв, шуурхай байдлыг	-	Мэдээ өгөлтийн хувь	92	95	ЭМС-ын 611 тоот тушаалын дагуу ЭМБ-ын мэдээг сар бүрийн 3-ны дотор цуглуулаж H-info 3 болон цахим эрүүл мэнд программд шивж, мэдээллийн үнэн зөв байдалд тулгалт хийж эрүүл мэндийн хөгжлийн төвд 5 удаа цахимаар илгээн, эрүүл мэндийн удирдах ажилтнуудыг эргэн мэдээллээр хангаж ажиллаж байна. 32 төрлийн мэдээг E health, hinfo-3, цахим эрүүл мэнд, E hospital, E-clinic программуудыг ашиглан нэгтгэн, хянаж ЭМХТ, ЭМЯ	100

	хангана.					руу сар бүр тайлагнан ажиллаж байна. - Дархан-Уул аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа 3 сум, 5 өрхийн эмнэлэг, нэгдсэн эмнэлэг, хувийн хэвшлийн ортой 11, үүдэн 57 эмнэлэг, 65 эмийн сангаас мэдээг утасаар болон цаасаар авч нэгтгэн мэдээний үнэн зөв байдал, чанарт хяналт, цахим эрүүл мэнд, болон hinfo-3 програмтай тулгалт хийж сар бүрийн 3-ны дотор эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, эрүүл мэндийн газрын дарга, хэлтэс төвийн дарга нарт болон аймгийн удирлагуудад мэдээллийг цаг тухай бүрт хүргэж ажилласан.	
7.1.4	Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн байгууллагуудыг өндөр хурдны интернетийн шилэн кабель, эрүүл мэндийн салбарын нэгдсэн VPN сүлжээнд холбоно.	-	VPN сүлжээнд холбогдсон ЭМБ	-4	2	5 өрх, 3 сумын эрүүл мэндийн байгууллагуудаас 6 байгууллага нь Юнивишн, 2 нь Мобинет ХХК-ийн dedicated 5mb хурдтай өндөр хурдны шилэн кабелийн интернетийн сүлжээнд холбогдсон. Интернетийн хурд сайжирснаар өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд эрүүл мэндийн цахим програмуудыг өндөр хурдны интернетийн сүлжээгээр ашиглаж, иргэдэд үзүүлэх анхан шатны тусламж үйлчилгээг түргэн шуурхай хүргэн, мэдээ мэдээллийн тасралтгүй байдлыг хангаН ажилласан. “Шилэн эмнэлэг” /“Цахим Монгол” ЗГ-ын мөрийн хөтөлбөр/ төслийг өрх болон сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд хэрэгжүүлэхээр Найрамдал Дархан төслийн хүрээнд ICT группээс 5 өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд цаг авах тоног төхөөрөмж киоск, дэлгэцийн хамт суурилуулж иргэдэд цаг олгож байна.	90
7.1.5	Нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл	-	-E-Health	-58	Сургал	H-INFO-3 болон Е –Health программын тусламж	100

	мэндийн төвүүдэд ашиглагдаж байгаа эмнэлзүйн “E-Health”, “E-Hospital” программ хангамжийн ашиглалтыг сайжруулж үйл ажиллагааг жигдрүүлнэ.		программ ашиглалт - Сургалтад хамрагдсан мэргэжилтэн		тад хамрагдсан мэргэжилтэн 60	үйлчилгээний чиглэл бүрээр шинэчлэл хөгжүүлэлтийг хийж Ehealth программын модуль 90 хувьтай цахимжсан. Лабораторийн тоног төхөөрөмж URISED, BS mindray 230, Cobas e311, e411- HS70A, LanmageAE01, LanmageWS 7 төрлийн аппаратыг Ehealth программд холбогдсон. Нэгдсэн эмнэлэгт ашиглагдаж байгаа эмнэл зүйн “E-Health”, программ хангамжийн ашиглалтыг сайжруулж үйл ажиллагааг жигдрүүлэх чиглэлээр тасаг нэгжүүдээс 3045 дуудлага авч 593 нэр төрлийн шинжилгээнүүдийг тус бүрийн кодын тохируулгыг хийж ЭМД-ын системд нэгдсэн нэг нэршилтэй болсон. “E-Health”, программд 15 шинэ үйлчилгээнүүдийг үүсгэж, ажлын байраны сургалтыг 7 удаа давхардсан тоогоор 480 эмч, сувилагч нарт орсон.	
Чиглэл 7 1-р зорилт, 5 арга хэмжээний дундаж							**98**
Зорилт 7.2 Эрүүл мэндийн мэдээ, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх, эрүүл мэндийн үзүүлэлтийн цаашдын чиг хандлагыг тодорхойлох чадавхийг бэхжүүлэх.							
7.2.1	Эрүүл мэндийн ажилтны статитистик мэдээ, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх, ашиглах чадавхийг бэхжүүлнэ.	200 мян	- Сургалтад хамрагдсан ажилтны тоо	151	150	Эрүүл мэндийн байгууллагын статистик бүртгэл, мэдээллийг үнэн зөв, бодитой, хүн амд хүртээмжтэй, чанартай, шуурхай ил тод болгоход дүн бүртгэлийн ажилтнуудын чадвар, оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор 2 удаа ЭМБ-уудын дүн бүртгэл хариуцсан 65 ажилтан сургалтад хамрагдсан. -Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвөөс зохион байгуулсан Zoom сургалтад цаг тухай бүрт оролцож шинэ мэдээ мэдээллийг авч өдрийн тутмын мэдээ тайландаа хэрэгжүүлж ажиллаж байна. -Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвд шинээр хэрэгжүүлж байгаа хүүхдийн эрт илрүүлгийн үзлэг шивэх /vhs.gov.mn/ програмд нийт 42 их эмчид эрх	100

						нээж өгч эрүүл мэндийн хөгжлийн төвөөс зарласан Zoom сургалтанд 2 удаа 48 ажилтан хамрагдаж, үзлэгийн нөхөн шивэлтийг хийсэн. Сар бүр статистик үзүүлэлтэд дүн шинжилгээ хийж, ЭМГ-ын шуурхай хуралд танилцуулж байна. 2023 оны 11 сарын байдлаар нялхасын эндэгдлийн түвшин11 сарын байдлаар 8.2 промель байгаа нь урьд оноос 2.3 промелиор нялхасын эндэгдэл буурсан, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин11 сарын байдлаар 10.3 промель байгаа нь урьд оноос 3.2 промелиор хүүхдийн эндэгдэл буурсан, эхийн эндэгдэлгүй гаргаагүй, 0-17 насны хүүхдийн эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдалт 78.9% буюу улсын дунджаас 27.2%-иар хамрагдалт их, 18 дээш насны хамрагдалтын хувь 22.8% өмнөх оноос 14.8%-иар нэмэгдсэн, нас баралтын ерөнхий коэффицент 4.3‰ болж буурсан үзүүлэлттэй байна.	
7.2.2	Нотолгоонд тулгуурласан шийдвэр гаргах үйл ажиллагаанд эрүүл мэндийн байгууллага ялангуяа, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын мэдээ, мэдээллийн үнэн зөв, шуурхай байдлыг хангана.	-	Сар бүр тогтмол мэдээ өгдөг ЭМБ	86%	90%	Дархан-Уул аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа 3 сум, 5 өрхийн эмнэлэг, нэгдсэн эмнэлэг, хувийн хэвшлийн ортой 11, үүдэн 57 эмнэлэг, 65 эмийн сангаас мэдээг утсаар болон цаасаар авч нэгтгэн мэдээний үнэн зөв байдал, чанарт хяналт, цахим эрүүл мэнд, болон hinfo-3 програмтай тулгалт хийж сар бүрийн 3-ны дотор эрүүл мэндийн хөгжлийн төвд илгээж, эрүүл мэндийн газрын дарга, хэлтэс төвийн дарга, аймгийн удирлагуудад мэдээллийг цаг тухай бүрт хүргэж ажилласан. Сар бүр тогтмол мэдээ өгдөг 151 эрүүл мэндийн байгууллагын хугацаандаа мэдээ өгөлт 95% байна	95

7.2.3	Эмнэлгийн мэргэжилтний судалгааны ажлыг хөгжүүлэхийг дэмжиж ажиллана.	1 сая	-Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний эрдэм шинжилгээний хурал	2	2	Дэлхийн эмч нарын өдрийг тохиолдуулан “Ёс зүй, хариуцлагыг сайжруулъя” эрдэм шинжилгээний бага хурлыг 2 үе шаттай АШУҮИС-ын Дархан салбар сургуультай хамтран зохион байгуулсан. Нийт 10 судалгааны ажилд 41 эмч нар хамтран оролцсон ба шалгарсан судлаач эмч нарыг сарын цалингийн 15-30%-иар урамшуулсан. Нэгдсэн эмнэлэг нь эмч мэргэжилтний эрдмийн ажлыг дэмжих, судлаач сэтгэлгээг хөгжүүлэх, нотолгоонд суурилсан эмнэлзүйн мэдлэг ур чадварыг хөгжүүлж, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зорилгоор “Эрдмийн чуулган-2023” болон “Эмнэлзүйн ховор тохиолдлууд-2023” хуралдааныг зохион байгуулсан. нийт 43 эмч мэргэжилтэн хамрагдаж, эрдэм шинжилгээ судалгааны өгүүлэл-3, ховор тохиолдол-15, нийт 18 бүтээл хэлэлцүүлсэн. Дүрс оношилгооны эмч Д.Ариунболд БНСУ-ын Эрүүл мэндийн салбарын өдөрлөгт илтгэл тавьж, мэргэшил дээшлүүлэх эрхээр шагнуулсан. Дотрын их эмч Ц.Энхчимэг БНСУ-д гастроэнтерологийн хуралд ханын илтгэл, БНСУ-ийн зүрхний нийгэмлэгийн хуралд Б.Мөнхбат, С.Оргил, Ц.Энхчимэг нар ховор тохиолдлын илтгэлээр тус тус оролцсон. “Сувилахуйн технологи-2023 ” шинэ бүтээлийн үзэсгэлэнг зохион байгуулж, 16 багийн 40 гаруй бүтээлүүдийг дэлгэн танилцуулсан бөгөөд шалгарсан 16 бүтээлд батламж олгосон.	100

						Сувилахуйн хөгжил-2023”, “Нийгмийн эрүүл мэндэд сувилагчийн оролцоо” эрдэм шинжилгээний хурал болон цахим хурлыг зохион байгуулж, 16 багийн 76 судлаач сувилагч оролцон материал ирүүлснээс 16 бүтээлийг шалгаруулсан. **Үр дүн:** Нийт 6 удаагийн эрдэм шинжилгээний хуралд давхардсан тоогоор 164 эмч, мэргэжилтэн оролцсон байна.	
2-р зорилт, 3 арга хэмжээний дундаж							98.3
Зорилт 7.3. Хувь хүн, байгууллага, эрүүл мэндийн мэдээллийн нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах							
7.3.1	Эрүүл мэндийн байгууллагуудад цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын 4 багц хууль (Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай, Кибер аюулгүй байдлын тухай хууль, Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хууль, Цахим гарын үсгийн тухай хууль)-ийг чандлан мөрдөж эрүүл мэндийн ажилтнуудад тухайн чиглэлээр тасралтгүй сургалт зохион байгуулна.	100.0 мян	Сургалтад хамрагдсан ажилтны тоо	151	155	-Аймгийн тагнуулын газартай хамтран 2 удаагийн сургалтыг “Төрийн болон байгууллагын нууцын тухай хууль”, “Кибер аюулгүй байдлын тухай” зохион байгуулж 69 эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлага, албан хаагчид хамрагдсан. -Цагдаагийн газартай хамтран “Цахим орчин дах гэмт хэрэг” “Кибер аюулгүй ажиллагаа, урдчилан сэргийлэх” сэдвүүдийн хүрээнд сургалтад эрүүл мэндийн газрын 41 албан хаагч хамрагдсан. -Улсын бүртгэлийн хэлтэстэй хамтран Эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж байгаа эмнэлгийн мэргэжилтэн, албан хаагчдын тоон гарын үсэг буюу цахим гарын үсэгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулж ЭМБ-ын 390 ажилтан хамрагдсан.	100
7.3.2	Гэмт хэрэг, зөрчилөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг тогтмол зохион байгуулна.	100.0 мян	Сургалтад хамрагдсан	228	250	-Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд 2 арга хэмжээ 15 ажлыг төлөвлөн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаж байна.	100

			ажилтны тоо			-Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийн хүрээнд Эрүүл мэндийн газрын нууцын журам, танилцах албан тушаалтан, нууцын жагсаалтыг боловсруулан ЭМГ-ын даргын А/36 дугаар тушаалаар батлуулсан. Цахим гэмт хэрэг буюу байгууллагын цахим орчны нууц сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж 17 албан хаагчид хамрагдсан. Эрүүл мэндийн байгууллагуудад ашиглаж байгаа 371 эмч, мэргэжилтний комюьптерыг журмын дагуу 2 удаа коджуулж шинэчилсэн. Гэмт хэргээс урдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд ЭМБ-уудад нийт 157 ш камер байршуулан ажиллаж байна.	
7.3.3	Жендерийн дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана	-	Хэрэгжилийн хувь	93.8	94	Эрүүл мэндийн газрын даргын 2023 оны А/17 тоот тушаалаар "Эрүүл мэндийн салбарт Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх Жендэр клуб байгуулах, журам болон төлөвлөгөө"-г батлуулсан. Эрүүл мэндийн салбарын хэмжээнд зохион байгуулах ажлын 2023-2024 оны төлөвлөгөөг 4 зорилт, 23 арга хэмжээг хэрэгжүүлэн хөтөлбөрийн хэрэгжилт 80% байна. Эрүүл мэндийн салбарын бүх түвшинд ажиллагсдын жендэрийн мэдлэг, хандлага, чадварыг дээшлүүлэн мэргэшүүлж, жендэрийн мэдрэмжтэй бодлогыг хэрэгжүүлэхээр Нэгдсэн эмнэлэг, ӨСЭМТөвийн удирдлага, нийгмийн ажилтан 18 хүнд ЭМСайдын 2021 оны А/625 тушаалыг танилцуулсан. Жендэрийн үндэсний	90

						хорооноос төвийн бүсийн 5 аймгийн хэмжээнд "Жендэр ба бодлого төлөвлөлт" чиглэлээр "сургагч багш" бэлтгэх танхимын сургалтад 1 удирдах ажилтан хамрагдсан. Жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн 11.3 дугаар зүйлд заасан чиг үүргийн хүрээнд: Ажил олгогч ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамт гарахаас урьдчилан сэргийлэх, тэдгээрийг үл тэвчих орчныг бүрдүүлэх талаар чиглэсэн сургалт, хөдөлмөрийн дотоод хэм хэмжээнд тусгаж хэрэгжүүлэн ажилласан. Жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах үүднээс 26 ажилтан шинээр ажилд орсон ажилтнуудад ажлын байрны дарамт, шинэ ажилтныг гадуурхан тохуурхах түүнийг үл тэвчих хууль зүйн зохицуулалтын талаар сургалтыг явуулсан.	
7.3.4	Эрүүл мэндийн байгууллагуудад ХАБЭА-н сарын аяныг өрнүүлж, ажиллах таатай орчин нөхцлийг (гадаад, дотоод) бүрдүүлж ажиллана .	10 сая	зохион байгуулсан үйл ажиллагаа	10	10	ХАБЭА чиглэлээр 10 төрлийн арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжилт 90%-тай байна.Үүнд: ОБГ-аас ЭМГ-ын барилгад үйл ажиллагаа эрхлэж байгаа эмнэлгийн мэргэжилтэн, харуул хамгаалалтын ажилтнуудад “Галын аюулгүй байдал, галын хор хэрхэн хэрэглэх” тухай сургалтад 26 хүн хамрагдаж, галын гидрантын хошуут 3 ширхэгийг сольсон. Эрүүл мэндийн газрын дэргэдэх эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн салбар хорооноос Ажлын байрны стресс, менежмент сэдэвт сургалтад ЭМГ-ын 37 албан хаагч хамрагдсан. Гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургуулийн хүрээнд Эрүүл мэндийн албаны бие бүрэлдэхүүнийг хамгаалах хэрэгслээр хангахад 4.095.000 төг	90%

						зарцуулсан. Эрүүл мэндийн газрын 2023-2024 оны өвөлжилтийн бэлтгэл бэлэн байдлыг хангах ажлын хүрээнд 2 удаа ажлын хэсэгт ажиллаж НЭ, Өрх, СЭМТ-үүдэд өвөлжилтийн бэлтгэл бэлэнд газар дээр үзлэг зохион байгуулж, үүрэг чиглэл өгч ажилласан. ЭМБ-уудын өвөлжилтийн бэлтгэл бэлэн байдлын хэрэгжилтийн тайланг АЗДТГ-ын Захирагчийн албанд хүргүүлж ажилласан. Өвөлжилтийн бэлтгэл бэлэн байдлыг хангах ажил 91.7%. Эрүүл мэндийн газрын албан хаагчдын ХАБЭА-н ажлын байранд мөрдөгдөх нийтлэг зааварчилгааг боловсруулан батлуулсан.	
7.3.5	Авлигын эсрэг хууль, нийтийн албанд хувийн ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангана	-	Хэрэгжилийн хувь	90	92	-Эрүүл мэндийн салбар нь Авлигын эсрэг үйл ажиллгааны 2023 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 2 арга хэмжээ 16 ажлыг төлөвлөн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Мөн ЭМС-ын 2/878 албан тоотын дагуу төлөвлгөөнд тодотгол хийсэн. -Аймгийн Засаг даргын тамгын газар Хууль зүйн хэлтэсээс зохион байгуулсан “2022 оны Хөрөнгө орлогын мэдүүлэг гаргахад анхаарах асуудал” цахим сургалт зохион байгуулж сургалтад 25 эмнэлгийн мэргэжилтэн, Төрийн албаны салбар зөвлөлөөс Төрийн албаны тухай хууль, төрийн албан хаагчдын хөдөлмөрийн харилцаа, төрийн албан хаагчдад хүлээлгэх сахилга хариуцлага	100

						сэдэвт сургалтад 48 албан хаагч, УИХ-ийн тамгын газар, Авлигатай тэмцэх газраас зохион байгуулсан “Нийгмийн даатгалын багц хууль”, “Нийтийн албанд болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн нэмэлт өөрчлөлт”, “Авлигын үндэсний хөтөлбөр-(2023-2030), боловсролын тухай хуулийн сургалтанд 29 албан хаагч, ЭМГ-аас Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга 5 өрхийн 98 эмнэлгийн хамрагдсан байна. Аймгийн хууль зүйн хэлтэсээс зохион байгуулсан Авлигын эсрэг хууль, нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуулийн сургалтад ЭМБ-ын 50 албан хаагч хамрагдсан. Мөн АЗДТГ, ХЗХ, НБХ-ээс хамтран зохион байгуулсан “Давжээ” тэмцээнд ЭМГ-ын албан хаагчид оролцож III-р байр эзэлсэн байна. ХАСХОМ мэдүүлэг гаргах албан тушаалтны жагсаалтыг шинэчлэн гаргаж, мэдүүлгийг хуулийн хугацаанд гаргуулан тайлан АЗДТГ ХЗХ-т хүргүүлсэн. -Авлигатай тэмцэх газраас зохион байгуулж буй “Нэгдье” аянд нэгдсэн.	
7.3.6	Иргэдээс төрийн байгууллага албан тушаалтанд ирүүлэх өргөдөл гомдлыг цахим	-	Цахимаар авч шийдвэрл эсэн	-	Өргөдө л гомдлы н 30-	Нийт эрүүл мэндийн байгууллагуудад ирүүлсэн өргөдөл гомдлын тоо 1247 байна. Үүнээс • Санал -45 буюу 4.2%	100

	хэлбэрээр хүлээн авах үйл ажиллагааг эхлүүлнэ		өргөдөл, гомдол		аас доошгүй хувийг цахимаар авах	• Гомдол -70 буюу 5.6% • Хүсэлт -1124 буюу 90.1% -ийг эзэлж байна. Ирсэн өргөдөл, санал, хүсэлтийг цаг хугацаанд нь 100% шийдвэрлэж хариуг нь бичгээр болон утсаар цахимаар мэдэгдэж асуудлыг шийдвэрлэсэн. 11-11өвийн гомдол санал гомдол хүлээн авах утсанд ирсэн өргөдлийн тоо -19. Үүнээс: ➢ Талархал -1 ➢ Эмчилгээ үйлчилгээтэй холбоотой -14 ➢ ЁС зүйтэй холбоотой -4 гомдол ирснийг хобогдох Эрүүл мэндийн байгууллагад нь шилжүүлж гомдлыг шийдвэрлэж аймгийн Нийгмийн бодлогын хэлтэст уламжилсан.	
Чиглэл 7 3-р зорилт, 14 арга хэмжээний дундаж							**96.6**
Чиглэл 7 3 зорилт, 22 арга хэмжээний дундаж							97.6
Чиглэл 8. Эрүүл мэндийн салбарын бүтэц, зохион байгуулалтыг оновчтой болгон, ил тод байдлыг дэмжиж ажиллана.							
Зорилт 8.1. Эрүүл мэндийн салбарын бүтэц, зохион байгуулалтыг оновчтой болгож, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд хамруулахад төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг өргөжүүлэх, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний ил тод байдлыг хангаж, хамтын удирдлагын тогтолцоог хэрэгжүүлэх							
8.1.1	Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагатай төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ байгуулж эмнэлгийн ачаалал хуваалцах, тусламж үйлчилгээний тасралтгүй, шуурхай	-	-гэрээ байгуулан ажилласан эмнэлэг -Ачаалал хуваалцсан хувь	-12 ортой эмнэлэг -50%	12 эмнэлэг 50%	Нийт үзлэг 661172 үүнээс хувийн хэвшлийн эмнэлгийн үзлэг 126284 буюу 19.1%-ийг эзлэж байна. Нийт амбулаторийн үзлэг 330040, үүнээс ХХЭМБ-ын амбулаторийн үзлэг 119142 буюу 36%, нийт лабораторийн шинжилгээ 216352 үүнээс хувийн 8 лаборатори нийт 37222 (17.2%) шинжилгээ хийгдсэн байна. Аймгийн хэмжээнд эмнэлэгт хэвтэж тусламж үйлчилгээ авсан 27931 үүнээс хувийн	100

	хүртээмжтэй байдлыг ханган үр дүнг тооцож ажиллана					хэвшлийн эмнэлэгт хэвтсэн 11191 буюу 40.1% байна. Хувийн хэвшлийн шүдний үзлэг 52100 буюу нийт(73670) шүдний үзлэгийн 70.7%, эмэгтэйчүүдийн үзлэг 8116 буюу нийт (30472) эмэгтэйчүүдийн үзлэгийн 26.6%-ийг ээлж эмнэлгийн ачаалал хуваалцах, тусламж үйлчилгээний тасралтгүй, шуурхай хүртээмжтэй байдлыг ханган ажилласан байна.	
8.1.2	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний ил тод, нээлттэй байдлыг хангана. -Хүний нөөцийн -Үйл ажиллагааны -Төсөв, санхүүгийн -Мэдээллийн	-	- Мэдээлэл тавигдсан байдал - Хэрэгжилтийн хувь	- Хэрэгжилтийн хувь 93%	Хэрэгжилтийн хувь 95%	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний ил тод, нээлттэй байдлыг хэрэгжилт 95.8%-тай байна. -Хүний нөөцийн ил тод, нээлттэй байдлыг хэрэгжилт 90% -Үйл ажиллагааны ил тод, нээлттэй байдлыг хэрэгжилт 95% -Төсөв, санхүү, шилэн дансны ил тод, нээлттэй байдлыг хэрэгжилт 98.4% -Мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдлыг хэрэгжилт 100%	95
8.1.3	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд иргэн, төрийн бус байгууллагын Нийгмийн эгэх хариуцлагыг оролцоог нэмэгдүүлж ажиллана.	-	Хамтран ажилласан ТББ	9	10	АЗДТГ, ХХҮГ, ЭМГ, ХБХ-ийн эцэг эхийн холбоо, ТББ, Эрхэм нандин сувд ТББ, Аутизмын холбоо ТББ хамтран УБ хотын ЭХЭМҮТ-ийн нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэг оношлогоонд нийт 81 хүүхдийг хамруулсан. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй эцэг эхийн холбоо хамтран "PURPLE DAY " буюу эпилепситэй хүмүүсийн талаар мэдлэг ойлголт нэмэгдүүлэх өдөрлөг зохион байгуулсан. Дархан-Уул аймгийн Онцгой байдлын газраас орон нутгийн "Гэр бүлийн радио" 104,5 FM-тэй хамтран "Онцгой байдлын цаг" нэвтрүүлгийн шинэ дугаарыг "Ахуйн осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх" сэдвээр иргэд олон нийтэд мэдээлэл хүргэсэн.	100

						ЭСИТ ТББ-аас улсын хэмжээнд “ Халдварт өвчин ба ялган оношлогоо” сургалт зохион байгуулж хүүхдийн эмч нар оролцсон. “Virtue Foundation” ОУБ-аас Нүд, Чих хамар, хоолой, Элэг цөсний мэс заслын чиглэлээр 7 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг ирж Чих хамар хоолойн эмчийн үзлэг 16 хүнд хийж мэс ажилбар 3 хүнд, Нүдний эмчийн үзлэг 15 хүнд хийж хагалгаа 2 хүнд хийсэн. БШУГ хамтран ЕБС-ийн 4-12-р ангийн сурагчид болон эрүүл мэндийн хичээлийн багш нарын дунд “Эрүүл аж төрөхүй“ уламжлалт олимпиадыг зохион байгуулж 888 сурагч, 68 багш идэвхтэй оролцсон байна. АШЭМБ-ууд ГБХЗГ, ЦЕГ, Дезерит ОУБ, Монфа ЭХНБ, Монголын гэр бүл хөгжлийн нийгэмлэг, Шарын гол ХК, Тулга сувилалтай хамтран ажилласан байна. Сүрьеэгийн зорилтот болон эрсдэлт бүлэгт “Уушигны эмгэгийг эрт илрүүлэх үзлэг”-ийг зохион байгуулж ӨЭМТөвүүдийн хамрагдвал зохих 1200 зорилтот болон эрсдэлт бүлгийн хүн амаас 1199 буюу **99,9 %** хамрагдаж 5 сүрьеэг, СЭМТ-ийн 1170 хүн хамрагдахаас 1211 буюу 103,5 % хамрагдаж 13 сүрьеэг , Глобаль сангийн дэмжлэгтэй сүрьеэгийн төслийн хүрээнд АЗДТГ, МСЭМХ, ЭМГ-ын хамтарсан 3 талт гэрээний дагуу СЭМТөвүүдийн “Сүрьеэгээр өвдөх эрсдэлт бүлгийн хүн амд эрүүл мэндийн цогц үзлэг” -т 200 хүн хамрагдахаас 239 /119%/ хамруулан 3 сүрьеэг, ХХҮГ-тай хамтран 2 удаа Орон гэргүй, тэнэмэл, архины хамааралтай 62	

						иргэдэд үзлэг хийн 2 сүрьеэг илрүүлэн эмчилгээ хяналтанд авсан. “Залуус эрүүл мэнд” ЭБЭ, Төгс бүсгүйчүүд ЭБҮ-ийн ТТБ-тай хамтран шинэ бүртгэл судалгааг гаргасан. /Нууцлалттай кодтой/ ХӨСҮТ, “Залуус эрүүл мэнд” ТТБ-тай хамтран шинэ олон нийт болох нийт 14 ЭБЭ-д танхимын сургалтыг зохион байгуулсан.	
8.1.4	Эрүүл мэндийн чиглэлээр мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуй нэгж байгууллагын асуудлыг шийдвэрлэн ажиллаж, цахим хэлбэрт шилжүүлэх үйл ажиллагааг эхлүүлнэ	3 сая	-Захирамжийн тоо -ААНБ тоо	Захирамж-4 Байгууллага-52	Захирамж 4 Байгууллага 30	Тусгай зөвшөөрлийн комиссын бүрэлдэхүүнийг ЭМГ-ын даргын А/72 дугаар тушаал, ажлын албыг А/62 дугаар тушаалаар томилгоожуулсан. ЭМГ-ын Тусгай зөвшөөрлийн комисст ажиллах шинжээч шалгаруулах зарыг байршуулсан. Эрүүл мэндийн чиглэлээр тусгай зөвшөөрөл олгох комиссын 7 гишүүдийн ашиг сонирхлын зөрчилгүйг илэрхийлэх мэдэгдлийг шилэн данс болон Meduuleg.jaac.mn сайтад шивж байршуулсан. Эрүүл мэндийн газрын цахим сайтад тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой эрх зүйн баримт бичиг, бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалтын байршуулсан. Тусгай зөвшөөрлийн үйл ажиллагааг цахим шилжүүлэх ажлын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж буй эрүүл мэндийн байгууллагын тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээг цахим сан үүсгэн Эрүүл мэндийн яаманд хүргүүлсэн. Эрүүл мэндийн газрын вейб хуудсанд Тусгай зөвшөөрлийн хурлын шийдвэр болон гарсан тушаал шийдварийн тухай бүрт байршуулсан байна. 1. Хурлын шийдвэр-3 2. ЭМС-ийн тушаал-3 3. ЭМГ-даргын тушаал-3 4. Бүрдүүлэх материалын жагсаалт-1	70%

						Эрүүл мэндийн чиглэлээр тусгай зөвшөөрөл олгох комисс 3 удаа хуралдаж 19 байгууллагын ирүүлсэн хүсэлт, материалтай танилцан шийдвэрлэсэн байна. Үүнд: Сунгасан 8, түр түтгэлзүүлсэн 2, байрлал сольсон 4, олгосон 5 Эрүүл мэндийн газрын даргын баталсан удирдамжийн дагуу ажлын хэсэг томилогдон тусгай зөвшөөрөл бүхий үйл ажиллагаа явуулж байгаа эмийн сангуудад дэмжлэгт хяналт үнэлгээг 37 эмийн санд хийж, 11 төрлийн зөвлөмжийг хүргүүлж ажилласан. Ортой 12 ХХЭМБ-д хяналт үнэлгээ хийж, 14 төрлийн зөвлөмж өгч ажилласан байна.	
8.1.5	Эрүүл мэндийн салбарын хууль тогтоомж, бодлогын баримт бичиг, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний стандарт, удирдамжийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийх, мэргэжлийн удирдлага арга зүйн дэмжлэг үзүүлнэ	1 сая	-Өгсөн зөвлөмж -Хэрэгжилтийн хувь	ХШҮ 4 удаа хийсэн 26 төрлийн зөвлөмж Хэрэгжилт 94.6%	ХШҮ 4 удаа зөвлөмж Хэрэгжилт 95%	Өрх, сум, нэгдсэн эмнэлгийн ХШҮ-ний жилийн дундаж хувь: 85.7% **<u>ӨЭМТ-ийн дундаж</u>: 88.6%,** /Аминхолбоо-87.7% , Гэрэлтэй-90.3%, Госхот – 90% , Мэдстоб-88.4%, Түвшинхолбоо-86.6% / **<u>СЭМТ-ийн дундаж</u>: 80.6 %,** /Шарын гол сум-81.7% , Хонгор сум-83.9 % , Орхон сум-76.1% / **<u>Нэгдсэн эмнэлэг</u>: 87.9 %,** Зөвлөмжийн хэрэгжилт 90.5%-тай байна.	90
8.1.6	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн асуудлыг шийдвэрлэх эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн халамжийн салбар комиссын үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллана.	-	-Хурлын тоо -хамрагдсан хүүхэд	20 удаа хуралдаж 347 хүүхдийн асуудлыг 100%	-Хурал 20 удаа -Шийдвэрлэлт гүйцэтгэлээр	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн асуудлыг шийдвэрлэх эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн халамжийн салбар комисс 22 удаагийн хурлаар 355 хүүхдийн эрүүл мэндийн болон халамж асаргааг шийдвэрлэж ажилласан.	100

				шийдвэрлэсэн.			
Чиглэл 8 1-р зорилт, 6 арга хэмжээний дундаж							**92.5**
Зорилт 8.2. Эрүүл мэндийн байгууллагуудад өргөтгөл, засвар үйлчилгээ хийх, орчин нөхцөлийг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэх							
8.2.1	Сумын эрүүл мэндийн төвийн байр ашиглалт, урсгал засварын зардлыг Монгол Улсын 2023 оны төсвийн тухай хуулийн дагуу орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлнэ.	25 сая	-Урсгал засвар хийгдсэн ЭМБ-ын тасаг нэгжийн тоо	8 тасаг нэгж	Шарын гол СЭМТ	Орон нутгийн 2023 оны төсөвт сумын эрүүл мэндийн төвийн тогтмол зардалд 486.6 сая, байр ашиглалттай холбоотой урсгал засварын зардалд 18.8 сая, нийт 505.4 сая төгрөгийн төсөв батлагдсан ба хуваарийн дагуу санхүүжилт олгогдож байна. Үүнд: Шарын гол СЭМТ-ийн тогтмол зардалд 370.3 сая, байр ашиглалттай холбоотой урсгал засварын зардалд 8.6 сая, нийт 378.9 сая төгрөг, Хонгор СЭМТ-ийн тогтмол зардалд 53.1 сая, байр ашиглалттай холбоотой урсгал засварын зардалд 5.6 сая, нийт 58.7 сая төгрөг, Орхон СЭМТ-ийн тогтмол зардалд 63.2 сая, байр ашиглалттай холбоотой урсгал засварын зардалд 4.6 сая, нийт 67.8 сая төгрөгийн төсөв батлагдсан.	100
8.2.2	Орон нутагт зайлшгүй шаардлагатай хөрөнгө оруулалт (тоног төхөөрөмж) бусад дэмжлэгийг аймгийн Засаг дарын нөөц сан, Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас	-	Хөрөнгө оруулалтын хэмжээ	1,1 тэрбум төгрөгний хөрөнгө оруулалт хийгдсэн	Эмэгтэйчүүдийн дуран	Эрүүл мэндийн технологийн төлөвлөлт хийж шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар Шинээр ирсэн тоног төхөөрөмж- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний төрөх ор-1ширхэг 16,000,000төгрөг өртөг бүхий ОНХсан төсөлөөр Регтус ХХК нийлүүлсэн. тендер зарлаж Онош зүйн тасагт автоклав аппарат -	100

	шийдвэрлэх арга хэмжээ авч ажиллана.					1ширхэг 11,000,000төгрөгөөр, Зөөврийн кварц -1ш 280,000төгрөг, Урологийн дурангийн багаж 24,555,000төгрөгөөр авсан. Хандиваар шарын голын хандиваар каталок 4ширхэг -19,400,000төгрөг таазны гэрэл 1ширэхг 29,990,000төгрөг . Дэзэрэт олон улсын энэрлийн байгууллага хандиваар Доплер-1, биллиметр-1, нярайн жин-1 Норкозын аппарат 1ш 12.980.000төгрөг, Мэс заслын ор 2ш 22,800,000төг, Хагалгааны гэрэл 2ш 25.960.000төгрөг. Чихрийн шижингийн ретинопатийн тусламж үйлчилгээний загвар бий болгох Хөлний хүндрүл шалгах иж бүрдэл-1 850,000төгрөг , Компьютер-1 1,996,400төгрөг , Глюкогемоглобин анализатор-1 8,550,000төгрөг. Улаан загалмайн нийгэмлэг чихрийн шижингийн үеийн нүдний тонометр 1ширхэг духны гэрэл 1ширхэг 20,000,000төгрөг, аппарат хандивлав. Монфа трейд" ХХК-аас ЭМГ-аас хүчилтөрөгч өтгөрүүлэгч-1ш,пульсоксиметр 14ш хандивласан.нийт шинэ тоног төхөөрөмжийн үнэ- 205,328,885.02 төгрөг. Засварлагдсан тоног төхөөрөмж нийт -20нэр төрлийн 34,135,803 төгрөг сэлбэг авч засварласан байна. -	
8.2.3	Эрүүл мэндийн байгууллагыг цахилгааны тасралтгүй эх үүсвэрээр хангах, цахилгаан эрчим	2 сая	Цахилгааны нөөц үүсгэвэр	10	10	Цахилгааны нөөц эх үүсвэрийн бэлэн байдлыг ханган Төрийн Эрүүл мэндийн 10 байгууллагууд бүгд цахилгааны нөөц эх үүсвэрийн бэлэн байдал хангагдсан ба шатахууны зориулалтын саваар нөөц	100

	хүчний доголдлоос эмнэлгийн тоног, төхөөрөмж гэмтэх, цахилгааны богино холбоо үүсэх эрсдлээс сэргийлж дотоод хяналтыг тогтмолжуулж, цахилгааны нөөц эх үүсвэрийн бэлэн байдлыг ханган ажиллана.					бүрдүүлсэн.	
8.2.4	Гадаад дотоодын төсөл, хөтөлбөр, хөрөнгө оруулалтыг дэмжиж хамтран ажиллана.	-	- Хэрэгжсэн төсөл хөтөлбөр, үр дүн	1 (ДЭМБ)	1	Монпэн ХБӨ/Зүрх судасны өвчний эрсдлийн үнэлгээнд 62372 хүн хамрагдахаас 44126 хүн хамрдагдаж, хамрагдалт 70.7%. Эрсдлийн үнэлгээнд 44126 хүн хамрагдаж, ЗСӨ-тэй 747 хүн илэрсэн (1.6%) байна. Илэрсэн өвчлөлөөс 747 хүн (100%) эмчлэгдсэн байна. ЗСӨ -ний эрсдэл нь 30% ба түүнээс дээш хүмүүсийн хяналтын түвшин 0.3% байна. Нэгдсэн эмнэлэгт Дэзэрэт олон улсын энэрлийн байгууллага хандиваар Доплер-1, биллиметр-1, нярайн жин-1 Норкозын аппарат 1ш 12.980.000төгрөг, Мэс заслын ор 2ш 22,800,000төг, Хагалгааны гэрэл 2ш 25.960.000төгрөг. Чихрийн шижингийн ретинопатийн тусламж үйлчилгээний загвар бий болгох Хөлний хүндрэл шалгах иж бүрдэл-1 850,000төгрөг , Компьютер-1 1,996,400төгрөг , Глюкогемоглобин анализатор-1 8,550,000төгрөг. Улаан загалмайн нийгэмлэг чихрийн шижингийн үеийн нүдний тонометр 1ширхэг духны гэрэл 1ширхэг 20,000,000төгрөг, аппарат хандивлав. ОНХсан төсөлөөр Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний	100

						төрөх ор-1ширхэг 16,000,000төгрөг. Бүх өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд Дэзрэт ОУ-ын энэрэлийн байгууллага нийт 39.3 сая төгрөгийн өртөг бүхий нярайн эмчилгээний иж бүрэн багаж тоног төхөөрөмж тус бүр 1 багцыг хандтвласан байна. Хонгор СЭМТ-д сумын ОНХС-аар 88,500.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж олгосон. Үүнд: Сэргээн засах эмчилгээний тоног төхөөрөмж 41,860.0 мянган төгрөг, 38,440.0 мянган төгрөгийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, компьютер, шүүгээ 8,200.0 тус тус багтсан байна.	
Чиглэл 8 2-р зорилт, 4 арга хэмжээний дундаж							**100**
Чиглэл 8 2 зорилт, 10 арга хэмжээний дундаж							**96.2**
Чиглэл 9. Коронавируст халдвар /КОВИД-19/-ын цар тахлаас сэргийлэх, бэлэн байдлыг хангаан ажиллана.							
Зорилт 9.1.Коронавируст халдвар /КОВИД-19/-ын цар тахлаас сэргийлэх, тэмцэх чиглэлээр шуурхай арга хэмжээ хэрэгжүүлж ажиллана.							
9.1.1	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахлаас сэргийлэх, цар тахалтай тэмцэх чиглэлээр салбар дундын оролцоо бүхий багаар халдварын нөхцөл байдал, эрсдэлд тухай бүрт үнэлгээ хийж, хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөгөө тодотгон төлөвлөгөөний	-	- Эрсдлийн үнэлгээ - Төлөвлөлт хийсэн байдал - Хэрэгжилт	- Эрсдлийн үнэлгээ 1 удаа “ӨНДӨР”, Ковид-оос сэргийлэх бэлэн	- Эрсдлийн үнэлгээ шаардлагатай тухай бүр хийх - Төлөвлөлт	Дархан-уул аймгийн хэмжээнд Гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургууль болохтой холбоотой Гамшгаас хамгаалах Эрүүл мэндийн албаны төлөвлөгөөнд тодотгол хийж, ОБГ-аар батлуулан ажилласан. Дархан уул аймгийн Засаг дарга Монгол улсын шадар сайдтай байгуулсан гэрээний дагуу 6 сарын 7-9 ний өдрүүдэд болсон “Газар хөдлөлтийн үеийн гамшгаас хамгаалах команд штабын дадлага сургууль”, 06 сарын 13-17 ны өдрүүдэд болсон “Гамшгийн эрсдлээс хамгаалах, команд штабын иж бүрэн сургууль”-д Эрүүл мэндийн алба, мэргэжлийн анги 90 хүний бүрэлдэхүүнтэй “Хээрийн эмнэлэг”	100

	хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана.			байдлын төлөвлөлт 1 удаа төлөвлөгөөний хэрэгжилт 96%	тухай бүр - Хэрэгжилт 96.5%	дэлгэн оролцож **Дүүрэн хангалттай буюу “Онц сайн”** үнэлэгдсэн. Төлөвлөгөөний хэрэгжилт 100%-тай байна.	
9.1.2	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахлаас сэргийлэх, тэмцэх, хариу арга хэмжээг шуурхай авах зорилгоор нөөцийн бэлэн байдлын талаарх мэдээллийн сан бүрдүүлж, тухай бүрд шаардлагатай мэдээ, мэдээллээр баяжуулж, хяналт тавина	-		burtgel.moh.mn бүртгэл 100%	burtgel.moh.mn бүртгэл 100%	Коронавируст халдварын үеийн орны бэлэн байдлыг хангаж Халдвартын тасгийн 30 /эрчимт 4/ орны бэлэн байдлыг хангаж ажилласан. ПГУ 545 хийгдсэнээс Ковидоор 245 хүн оношилогдсон байна. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөц 14-21 хоногийн нөөцтэй байна. ЭМЯ-д нөөцийн судалгаа гаргаж явуулсан. Burtgel.moh.mn цахимд нөөцийг 100% шивж оруулж байна.	100
9.1.3	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын дэгдэлтийн үед эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хэвийн, тасралтгүй байдлыг хангаж, орхигдуулахгүй ажиллана.	-	Тусламж үйлчилгээ авсан иргэд	Статистик үзүүлэлтээр	Статистик үзүүлэлтээр	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын дэгдэлтийн үед эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хэвийн, тасралтгүй байдлыг хангаж Монос, Эм импекс, Мөнхийн тун, Азифарм гэх мэт нийт 25 эм хангах байгууллага, эмийн сантай гэрээтэй ажилладаг. 280 нэр төрлийн эм тарианы нөөцтэй ба 58 нэр төрлийн 23554,6 сая төгрөгийн зайлшгүй шаардлагатай эм тариа нөөцөд бэлэн байна. Амбулаторийн нийт үзлэг 661172 хийгдсэн нь урьд оны мөн үеэс 19611 үзлэг нэмэгдсэн, урьдчилан сэргийлэх үзлэг нийт үзлэгийн 29.8% эзэлж байгаа нь урьд оноос 2.1%-иар нэмэгдсэн, стационариор	100

						27931 хүнд хэвтэн эмчлэх тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна.Нийт төрөлт 1838, амьд төрөлт 1840 байна. 1672 жирэмсэн хяналтад орсны 96.8% нь эрт буюу 0-3 сартай хяналтад орсон нь урьд оноос 2.3%-иар нэмэшдсэн сайн үзүүлэлттэй байна. Мөн нас баралт 457 тохиолдол байгаа нь урьд оны мөн үеэс 17 тохиолдлоор буурсан байна. Ковидоор: Батлагдсан торхиолдол 245. PCR 545 хийгдсэнээс 71 эерэг буюу 13%, тест 1145 хийгдсэнээс эерэг 174 буюу 15.1%. Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн 24, гэрээр эмчлэгдсэн 221 байна.	
9.1.4	Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн лабораторит полимеразын гинжин урвал (ПГУ) шинжилгээ хийх урвалж, бодисооор тасралтгүй хангана.	20 сая	ПГУ шинжилгээ хийсэн тоо	5866 хүнд	Шаардлагатай тохиолдол бүрт	PCR оношлогоонд 2771 оношлуур хангагдсанаас 1043 ширхэг зарцуулж 1728 ширхэг нөөцөд үлдэгдэлтэй байна. Үр дүн: Бэлэн байдлын нөөцөнд 1728 ширхэг үлдэгдэлтэй.	100
9.1.5	Нийт хүн ам болон зорилтот бүлэгт чиглэсэн коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахалтай тэмцэх, сэргийлэх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг цахим хэлбэрээр тогтмол зохион байгуулна.	500 мян	Цахим мэдээлэл, сургалт, сурталчилгаанд хамрагдсан иргэдийн тоо	Сургалтад 164, Мэдээлэл, сурталчилгаанд 18007 хүн	Сургалтад 200, Мэдээлэл, сурталчилгаанд 15000 хүн	Олон нутгийн DBS ТВ-ээр Короновируст халдвар /Ковид-19/-ын нөхцөл байдал, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар 2 удаа мэдээлэл хийж, ЭМБ-уудын цахим сайтад байршуулсан Хандалт 4800. Халдварт өвчнаас сэргийлэх талаар сургалт мэдээллийг 4353 хүнд, ТВ-ийн мэдээлэл 6 удаа, цахим мэдээлэл 8 төрлөөр хийсэн байна. • Амьсгалын замын халдвар, ТТӨ-өөс сэргийлэх – хандалт 1238 • Дархлаажуулалт гэж юу вэ? • Улаанбурхан, улаануудын нэмэлт дархлаажуулалтыг зохион байгуулах тухай – хандалт 2578 байна.	70

						• ТТӨ-ий өнөөгийн нөхцөл байдал, сэргийлэх арга хэмжээ – хандалт 537 **Үр дүн:** Сургалт, мэдээллийг 9153 хүнд, ТВ-ийн мэдээлэл 6 удаа, цахим мэдээлэл 8 төрлөөр хийсэн байна.	
9.1.6	Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахалтай тэмцэх, халдвар хамгааллын дэглэм баримтлах, халдварын үеийн оношилгоо, эмчилгээ зэрэг сэдвээр эрүүл мэндийн ажилтнуудад тасралтгүй байдлаар “сэргээх” сургалт зохион байгуулах, сургалтад цахимаар хамрагдах боломж, нөхцлийг бүрдүүлэн ажиллана.	2 сая	- Хамрагдсан ажилтны тоо, хувь	**461**	200	Халдварт өвчнөөс сэргийлэх 4 төрлийн сургалтад 90 эрүүл мэндийн ажилтан хамрагдсан. Коронавируст халдварын сэргийлэлт хяналт ажлын байран дахь сургалт 175 хүнд, улаанбурхан, улаануудын нэмэлт дархлаажуулалтыг зохион байгуулахтай холбоотой өрх, сумын ЭМТ-ийн удирдлага, вакцинатори, ЕБС, СӨБ-ын эмч 65 хүнд, Вакцины хүйтэн хэлхээ, аюулгүй тарилга, халдварын сэргийлэлт хяналт сургалтыг 2 удаа 16 хүнд, , Томуугийн дархлаажуулалтын сургалтыг эрүүл мэндийн 38 ажилтанд зохион байгуулсан нийт 384 ажилтан хамрагдсан. Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл орон нутгийн ТВ-ээр “Тууралтат халдварын тохиолдол, сэргийлэх арга хэмжээ” “Короновируст халдвар /Ковид-19/-ын нөхцөл байдал”, “Дархлаажуулалт гэж юу вэ?”, “Улаанбурхан, улаануудын нэмэлт дархлаажуулалтыг зохион байгуулах тухай” мэдээ,зөвлөмжийг хүргэсэн. **Үр дүн:** Сургалтад 384 эмнэлгийн ажилтан хамрагдсан байна.	100

Чиглэл 9 1 зорилт, 6 арга хэмжээний дундаж	**95**
НИЙТ ДУНДАЖ ҮНЭЛГЭЭ	**94.6**

Эрүүл мэндийн газрын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 9 чиглэл, 25 зорилт, 123 арга хэмжээг төлөвлөж хэрэгжилт ***94.6%***

1 чиглэлд 4 зорилт, 29 арга хэмжээ 97.58 хувь
2 чиглэлд 8 зорилт, 38 арга хэмжээ 93.6 хувь
3 чиглэлд 3 зорилт, 11 арга хэмжээ 96 хувь
4 чиглэлд 1 зорилт, 5 арга хэмжээ 90.6 хувь
5 чиглэлд 2 зорилт, 6 арга хэмжээ 85 хувь
6 чиглэлд 1 зорилт, 4 арга хэмжээ 100 хувь
7 чиглэлд 3 зорилт, 14 арга хэмжээ 97.6 2хувь
8 чиглэлд 2 зорилт, 10 арга хэмжээ 96.2 хувь
9 чиглэлд 1 зорилт, 6 арга хэмжээ 95 хувь

Тайлан нэгтгэсэн:
ХШҮ-ний мэргэжилтэн /Ч.Мөнхцэцэг/
Тайлан ХЯНАСАН:
ХШҮМХ-ийн дарга /Б.Золбаясах/

Тайлан баталгаажуулсан:
Эрүүл мэндийн газрын дарга /Б.Батцэнгэл/

2023.12.08